

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

IX. ročník ● 6-7 /2016

Konferencia Cirkvi bratskej

O B S A H

Fórum SVEDECTVO O NÁVRATE Mária Holečková	4
Rozhovor UČENÍCTVO UDÁVA SMER John F. Bradosky	5
Téma KONFERENCIA CIRKVI BRATSKEJ	9
Filozofické okienko ZLATÉ PRAVIDLO Tibor Máhrik	18
Misia BOHOSLUŽBY V MOZAIKE Ervin Mittelmann	20
Recenzia PREKVAPENIA Z PREKVAPENÍ Štefan Markuš	22
Úvahy z trolejbusu KONEČNÁ Tomáš Komrska	24
Rozprávka AKO SOM PRIŠLA DO KRÁĽOVSTVA A. Činčuráková Tipulová	26
RELAX	29
Na margo dní SME V TOM SPOLU Miroslav Kocúr	30

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií) **Individuálne objednávky:** cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2016

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko,

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Rastislav Števko **Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43 **Adresa redakcie:** Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk **Vydavateľ:** Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 24. 6. 2016 **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.
EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

STAČÍ IBA CHCIEŤ

Ísť domov cestičkou pod korunami mohutných stromov je neskutočne romantické. Rozložené pagaštany sa striedajú s urastenými lipami. Najskôr kvitnú tie prvé – ešte ani nemajú poriadne listy a už sa konáre zaplnia bielymi kvetmi, vzpriamenými ako sviece. Ak je chladný máj, majú včely ešte dostatok času hodovať začiatkom júna na nenápadných kvetoch lipy. Tvarom nenápadné, no ich vôňa doslova zahalí domy v okolí. Atmosféra sa chveje šumením listov a bzučaním včiel. To chvenie svojou silou pripomína zvuk motora.

Pamätám si podobnú aleju v mojom rodnom meste. Bola som druháčka na základnej škole, keď víchrica zložila celé stromoradie na zem. Vyvrátené korene boli vyššie ako ja. Jeden zo stromov – veľikánov – spadol vedľa dreveného obchodíka, v ktorom pracovala moja mama. Dieťa nevie domyslieť hrôzu, ktorá sa nestala. Záchvev vetra razom roztrhal zem a nám deťom pripravil vzrušujúce ihrisko vo vývratoch.

Nie je ľahké byť stromom a vydržať neustále chvenia. S trochou nadhľadu by sa dalo povedať, že čím viac vetry dujú, tým sú korene rozsiahlejšie a pevnejšie. K podobnému záveru, ale z opačného konca dospeli výskumníci, ktorí skúšali pestovať stromy v totálne uzatvorenom priestore, akože skleníku na Marse. Keďže odlety prvých ľudí na túto planétu sa blížila, treba im zabezpečiť prírodu. Narazili však na problém – bez chvenia, spôsobeného vetrom, nie je strom motivovaný tvoriť korene a keďže nemá dostatočné korene, neprospeje. Mrzuté je to, že to tým stromom vonkoncom neprekáža a nijako sa neusilujú pracovať na svojej kondičke.

Stromy pre mňa sú a vždy boli nesmierne inšpirujúce a isto nie som ich jedinou obdivovateľkou. Sedieť v korune čerešne, jesť jej tmavočervené plody a pozeráť sa do diaľky, za Dunaj, kam nesiahajú ostnaté hranice, sedieť a rozmýšľať a možno aj snívať. Alebo rodinná oslava významného jubilea, ktorá skončila hromadným výstupom žien v sviatočných šatách do koruny stromu, ktorý možno pamätal aj Máriu Teréziu. Vetvy takého stromu sú pevné a trpezlivé, nikam sa neponáhľajú a prenášajú na vás svoj pokoj. Rovnako ľahko si predstavíte, aké príjemné je sedieť pri stole, chránenom pred slnečnou pálavou tisícami lístkov, pripútaných k tuhému drevenému základu len tenulinkými stopkami. To preto, aby sa mohli ľahko trepať v chvení vánku a umocňovať tak jeho chladivý efekt. Kvôli niečomu takému sa oplatí aj odťahovať z pohodlného mesta.

Nie je ľahké byť stromom a odolávať globálnemu otepľovaniu. „Také teplo a sucho, aké bolo minulé leto, zdolalo nie jednu vrbu,“ – konštatoval záhradník, ošetrojúci náš podnikový areál. Suchý strom musí preč – jeho korene zoschli vo vysušenej pôde. O čo lepšie je na tom strom zasadený pri vode. Keby stromy mohli kráčať, možno by sme boli svedkami masových presunov hájov či ovocných sádov. Veď to by chcel každý – byť zelený a môcť si dovoliť prinášať ovocie. Alebo že by boli pohodlné a lenivé aj stromy? Nikdy som nerozmýšľala nad tým, či sa stromom chce, či nie.

Nie je ľahké byť stromom – ani tým pri rieke Rajčianke. V pokoji si tam žijú a zapúšťajú korene do potokov podzemných vôd, sú zelené aj v najhorúcejšom lete, rastú a prospeievajú – až do momentu, kým netreba kopať zákop pre inžinierske siete. Rýchlo, lacno, efektívne – tak treba pracovať. V preklade to znamená nerozkopať cestu, ale prekopať korene stromov. Nad dôsledkami sa tu nepremýšľa. Viete, takmer by ma to zanechalo ľahostajnou, ale minule som videla, ako skončilo auto na čerstvo rozšírenom parkovisku, kde si stavebníci pravdepodobne povedali: „No, nevidali! Kúsok koreňov... Veď ich ešte toľko ostalo...“ Strom takú úvahu pri najbližšej búrke neustál.

Naozaj nie je ľahké byť stromom. My sme na tom oveľa lepšie. Môžeme si do veľkej miery zvoliť, kde a aké korene zapustíme. Naše korene sú v istom zmysle virtuálne a teda ľahko prenosné. Môžeme ich premiestniť do inej pôdy, alebo vybudovať celkom odznova. Môžeme si ich rozprestrieť do veľkej hĺbky a náramnej šírky, alebo ich nechať celkom miniatúrne, nech ma hoc aj vykotí. To všetko môžeme. Ale na druhej strane, aj tie naše „korene“ sú veľmi konkrétne. Sú to konkrétni ľudia. Spoločenstvá. Kultúra. Príbehy, ktorým dovoľme, aby nás ovplyvnili niekde hlboko v srdci.

Nie som priateľom polovicatých riešení. Mám rada, keď veci dávajú zmysel, čo by v prípade koreňov mal byť život, stabilita a nekončiaca perspektíva. Chcem rásť pri tom najvýdatnejšom vodnom žriedle, v bezpečí pred bagrami a ničivými víchricami. Chcem zažívať to úžasné vanutie, ktoré stimuluje korene k zdraviu. Môžem si vybrať, lebo takéto miesto je v ponuke. Boh pripravil takéto miesto pre naše korene. Stačí ich tam s dôverou zapustiť a dosýta prijímať potrebné živiny.

TÁŇA MÁHRIKOVÁ
(Cirkev bratská, Žilina)

SVEDECTVO O NÁVRATE

MÁRIA HOLEČKOVÁ, CB Levice

Ako dieťa som chodila do zhromaždenia s rodičmi, do besiedky, neskôr na náboženstvo a dorast. Ale ako som rástla, začala som neposlúchať a vzoprela sa Bohu. Klamala som rodičov, začala som chodiť na zábavy a žila som svetským životom. Napriek tomu za mnou chodili rovesníčky z dorastu a volali ma na mládež a iné podujatia – ale ja som to odmietala, čo teraz veľmi ľutujem. Išla som svojou širokou cestou – do záhuby. Medzitým som sa vydala. Môj manžel ešte viac ignoroval Boha ako ja. Vyše dvadsať rokov som nenavštevovala zbor a žila som bez Boha aj s mojou rodinou. Vravala som si, že „aj bez kostola môže byť človek dobrý!“ Aj svojich synov som vychovávala bez viery v Boha – škoda! Boli to premárnené roky môjho života. Keď mi otec rozprával, čo bolo v nedeľu v zhromaždení, tak som ho nechcela počúvať.

Až raz – môj návrat sa vlastne začal smrťou môjho otca v roku 1998. Na jeho pohrebe mal kázeň Jaro Tomašovský a povedal túto vetu: „Smrť – to nie je bodka za životom, ale čiarka!“ Utkvelo mi to v pamäti a začala som rozmýšľať nad tým, čo bude so mnou, keď umriem. Môj otec mal aspoň vieru v Boha, a čo ja? Ja nemám nič!“ V nedeľu po pohrebe sme išli s mamou do zhromaždenia (len tak – že sa to patrí). Bola som milo prekvapená aj z ľudí, čo ma poznali – prihovorili sa ku mne, neodvrátili sa odo mňa. Veľmi ma to potešilo. Veľmi ma oslovili chvály, kázeň – bola som šťastná, ale zároveň i smutná (smútila som sama nad sebou, nad mojim nie dobrým životom). Od tej nedele som začala pravidelne navštevovať bohoslužby. Manžel bol veľmi proti tomu, ale teraz, po rokoch, mu to už neprekáža. Aj to je milosť Božia – vďaka Ti Pane za to! Zo začiatku to bolo len chodenie do kostola, ale očakávala som niečo viac. Čítala som si Bibliu, modlila som sa, ale aj

tak to bolo málo. Chýbal mi Pán Ježiš. Jedného večera som išla s jednou sestrou domov. Bol týždeň modlitieb. Rozprávala mi o svojom živote s Ježišom Kristom. Ja som sa jej opýtala, čo mám robiť, keď chcem patriť Kristovi. Povedala: „Keď prídeš domov, povedz Pánovi: Pane Ježišu, verím, že si zomrel za moje hriechy. Príď do môjho srdca a buď Pánom nad mojim životom!“ Ešte v ten večer som to urobila, vyznávala som svoje hriechy, prosila som Pána Boha o odpustenie. Srdce sa mi naplnilo veľkou radosťou.

Na ceste viery mi veľmi pomáha a povzbudzuje moja priateľka Vierka. Ďakujem Pánovi aj za ňu! Stretávame sa na skupinke. S Pánom Ježišom viem zvládnuť aj ťažké situácie v rodine. Pán Boh mi dáva silu na každý deň a moja oddanosť Bohu ovplyvňuje aj môj každodenný život.

Do zboru som chodila už 16 rokov, nepatrila som ani do cirkvi, ani do sveta. Bolo mi to ľúto, cítila som sa tak sama, najmä keď bola Večera Pánova. Tak som sa konečne rozhodla v jednu nedeľu, že poprosím brata kazateľa Evina o členstvo v Cirkvi bratskej a on ma pozval k duchovnej príprave. Ďakujem Pánu Bohu, že som sa odhodlala urobiť tento krok. Táto duchovná príprava ma ešte viac posilnila vo viere a porozumela som mnohým veciam, čo som doteraz nevedela.

Ďakujem Pánu Bohu za Jeho veľkú lásku a milosť ku mne. Ďakujem za Pána Ježiša, za obeť na kríži – za moje hriechy. Ďakujem Duchu Svätému, že ma napomína a vedie. Ďakujem, že som sa mohla navrátiť k Pánovi, hoc som dlhé roky žila bez Neho – nezavrhol ma a nezabudol na svoje dieťa!

S Pánom Ježišom sa mi žije ľahšie a krajšie aj v čase búrok (keď naozaj nemám síl). Pán je moja SKALA, o ktorú sa môžem oprieť v ktoromkoľvek čase.

„Ak sa cirkev zamotá v sebe, je z nej iba inštitúcia.“

UČENÍCTVO UDÁVA SMER

Foto: MICHAL PONČÁK

JOHN F. BRADOSKY je prvým zvoleným biskupom Severoamerickej evanjelickej cirkvi (NALC). Vyrastal v západnej Pensylvánii v USA, kam chodil aj na univerzitu. Vyštudoval psychológiu a teológiu. Počas štúdia teológie, ktoré skončil v r. 1978, sa oženil. S manželkou Kristi majú štyri deti. Najstarší syn zomrel pri autonehode, keď mal 6 rokov. Táto bolestná udalosť bola zásadným bodom zvratu v jeho živote, a odvtedy je fokusom jeho služby učenictvo. John F. Bradosky ako biskup veľa cestuje, vo voľnom čase hrá futbal a basketbal, zabehol 7 maratónov a má licenciu súkromného pilota. Porozprávala sa s ním **EMÍLIA MIHOČOVÁ**.

Vaše priezvisko, Bradosky, má slovanský nádych. Pochádzajú vaši predkovia z Európy?

Starý otec bol pôvodom z Ukrajiny a do USA prišiel pracovať ako baník. Neskôr začal farmárčiť, vyrábala produkty z mlieka. Do Ameriky emigrovali spolu s bratom, zvyšok rodiny zostal na Ukrajine. Snažím sa ich vypátrať, ale nie je to jednoduché.

Zaujala ma informácia, že ste držiteľom licencie súkromného pilota. Inšpiroval vás k tomu syn, ktorý je dôstojníkom letectva?

Pilotný kurz som si urobil ešte počas štúdia teológie. Predtým, než môj syn išiel k letectvu, brával som ho lietieť. Takže lietanie zažil najprv so svojím otcom. Ako biskup už na lietanie nemám toľko času ako predtým.

Nad vášňou pre lietanie vo vašom prípade vyhralo štúdium teológie?

Môj príbeh je podobný príbehu proroka Jeremiáša, ako je v jeho knihe napísané: *Prv, ako som ťa utvoril v živote matky, poznal som ťa; prv, než si vyšiel z lona matky, posvätil som ťa, určil som ťa národom za proroka.* (1, 5) Už od detstva som vedel, že budem farárom. Keď sme končili strednú školu, tak sa nás učiteľka pýtala, čo budeme v živote robiť. Ja som povedal, že pôjdem študovať teológiu. Učiteľka bola prekvapená, že som ako jediný od prvého ročníka nezmenil svoj názor. Pritom nikto z mojej rodiny nebol farárom. Ale ja som veril, že ma Pán Boh k tomu povoláva. Nikdy som nepochyboval o tom, čím mám byť – vedel som, že toto je povolanie pre môj život.

Váš sen sa splnil – stali ste sa nielen farárom, ale aj prvým biskupom Severoamerickej evanjelickej luteránskej cirkvi. Keď sa pozriete späť na všetko, čím ste prešli – čo bolo pre vás najťažšou skúškou viery?

Určite tým najťažším bola smrť nášho najstaršieho syna. Cítil som neuveriteľnú bolesť. Bol to bod zvratu v mojej službe. Mnohí manželka sa rozvedú, keď im zomrie dieťa. Ale my s manželkou sme boli k sebe pritiahnutí ešte bližšie. A bližšie ku Kristovi. Počas tej bolesti sme sa začali každý deň spolu modliť. A odvtedy sme neprestali – je to už tridsať rokov. Tú bolesť zo straty syna prežívam každý deň dodnes. Nepominie ani na chvíľu. Uprostred tej zlomenosti začalo ku mne Písmo rozprávať spôsobmi, aké som nikdy predtým nezažil. Po smrti môjho syna som sa

vo svojom živote a službe zameral na učenie. Strata syna a bolesť z jeho odchodu sa stali akoby zdrojom k niečomu dobrému. Apoštol Pavol hovorí v 2K 1, 4: *...a Boh každého potešenia, ktorý nás potešuje v každom našom súžení, aby sme potešením, ktorým nás potešuje Boh, mohli potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení*. Túto schopnosť potešovať môžeš získať len vtedy, keď sám prechádzaš obdobiami bolesti a prekážok. Keď potešujem iných, tak rozumiem ich bolesti, lebo som tým tiež prešiel.

C. S. Lewis považoval za svoju prvú náboženskú skúsenosť smrť svojej mamy, keď bol ešte malým chlapcom. Keď lekári vyhlásili jej stav za beznadziejný, spomenul si na niečo, čo sa naučil: ak sa budeme modliť vo viere, naše modlitby budú vyslyšané. Tak si silou vôle vytvoril pevnú vieru v to, že jeho modlitby za jej uzdravenie budú vypočuté. Čakal zázrak, ktorý sa nestal a výsledkom bolo sklamanie. Čo s nevy počutou modlitbou?

Kristus nás nechráni od zažívania ťažkých vecí, lebo práve cez ne rastieme. Stávame sa závislými na ňom stále viac a viac. Často ľuďom pomáham rozumieť, že aj keď ich modlitby nie sú vypočuté, Boh nás cez to niekam vedie – k väčšej závislosti na ňom. K dôvere v Neho. Tieto veci testujú našu vieru, alebo nám pomáhajú rásť v ňom.

K podobnému záveru prišiel časom aj sám C. S. Lewis, keď pochopil, že tou modlitbou neoslovil Boha, ale iba svoju predstavu o Bohu, bez lásky, bez bázne. V jeho predstave o zázraku Boh nemal byť ani Spasiteľom, ani Sudcom, ale čarodejníkom, ktorý sa mal po splnení toho, čo od neho očakával, jednoducho vyparíť.

Posuňme sa však ďalej – v r. 2011 ste sa stali biskupom. Zmenil sa vám prijatím tejto funkcie život?

Život sa mi zmenil, ale len trochu. Teraz nie som farárom jedného cirkevného zboru, ale farárom iných farárov. Ide o pastoraľnú službu

pre nich. Teraz namiesto toho, aby som vyzýval ľudí v jednom cirkevnom zbore, aby išli cestou učenia, volám k tomu celú našu denomináciu evanjelikov. Veľká zmena spočíva v tom, že musím oveľa viac cestovať. Milujem rozprávať ľuďom o učení. Keď ma niekam pozvú, každý vie, o čom budem hovoriť (smiech).

Keď som bol farárom v cirkevnom zbore, najviac som bol zaneprázdnený cez Vianoce a Veľkú noc. No biskupa nikto nepozýva kázať na tieto sviatky, lebo všetci farári vtedy slúžia. Tento čas mám pre svoju rodinu. Ako farár som vždy slúžil vo veľkých cirkevných zboroch. Napr. počas Vianoc, na Štedrý večer som mal päťsto služieb Božích a počas dňa som svoje deti ani nevidel. Ale pred dvoma rokmi som sedel na Vianoce so svojim synom doma, keď mi položil ruku na koleno a hovorí mi: „Sú to pre mňa veľmi dôležité Vianoce, pretože sú to prvé Vianoce, keď som s tebou na Štedrý večer.“ Keď videl, že mám slzy v očiach, povedal: „Nemyslel som to zle, len som šťastný, že som s tebou.“ Hovorím mu: „Jakob, plačem preto, že som sa na to nikdy nepozeral z tvojej perspektívy. Bol som príliš zaneprázdnený na to, aby som nad tým rozmýšľal z tvojho pohľadu.“

Spomenuli ste, že fokusom – centrálnou líniou a témou vašej služby – je učenie. Čo konkrétne máte na mysli?

Učenie udáva smer našej cirkvi. Máme štyri hodnoty, ktoré sú základom pre všetko, čo robíme. Po prvé: Kristus v centre – a špecificky Kristus, ako je zjavený v Božom slove. Nie Ježiš podľa ľudských predstáv. Po druhé: Sme misijní. Veríme tomu, že cirkev si nepotrebuje nájsť svoju misiu, cirkevné zbory nepotrebujú vydávať misijné vyhlásenia. Ježiš sám nám dal svoju misiu – Mt 28, 19–20: *Chodte teda, činite mi učeními všetky národy*... Na to, aby sme sa hýbali misijným smerom, musíme zmeniť kultúru v našej cirkvi a kultúru lokálnych cirkevných zborov. Po tretie: Sme ukotvení v tradícii. Veríme našim vierovyznaniam.

Čo znamená byť

ukotvený v tradícii?

Musíš sa vrátiť ku koreňom. Sme dedičia veriacich, ktorí boli ochotní za Krista zomrieť. To je naša tradícia. Luteránske vierovyznanie je toho len jednou časťou. Luther tiež položil život za Krista. Ale bol jeden z mnohých.

A tá štvrtá hodnota?

Sme zameraní na cirkevné zbory. To znamená, že kladieme dôraz na prácu v lokálnych cirkevných zboroch. Tam ľudia prichádzajú k viere. Tam sa učia o viere. Učia sa, ako žiť svoju vieru. Tam sú v intímnych vzťahoch.

Kladíme si otázku, ako zmeniť kultúru v cirkevných zboroch, aby ľudia neboli iba nasledovníkmi Krista, ale aby sa stávali činiteľmi učeníkov. Aby boli natoľko zrelí vo viere, plne vystrojení, aby mohli viesť iných. To nie je moja, ale Ježišova vízia.

Dá sa cirkevnému zboru pomôcť, aby to dokázal?

Narozina to farárom. Ak nám farár nerozumie, nikdy sa nestane, aby k učeníu viedol svoj cirkevný zbor. Preto robíme tréningy, koučing pre farárov – jeden na jedného. Potom si farár vedie malú skupinu lídrov.

Mnohí ľudia sa však nikdy nestanú vedúcimi malej alebo veľkej skupinky, nikdy nebudú spevákmi. Ale každý má vzťahy, v ktorých môže zdieľať Krista. Naš cieľ je vystrojiť každého, aby sa vedel o svoju vieru zdieľať s inými. Zmeniť kultúru. Zvolili sme aj iný spôsob merania úspechu.

Úspech – akým kľúčom ho teda merať?

Mnohí ľudia si myslia, že keď má farár veľa biblických skupiniek a tréningov, tak skutočne vystrojuje ľudí. Ale ja sa ho pýtam: Ako vieš, že ich vystrojuješ? Ako vieš, že rozumejú tomu, čo robíš? Ako vieš, že sa niečo naučia? Odpoveď je: Iba keď vedia naučiť niekoho iného to, čo si im ty povedal. Úspešné vyučovanie je len vtedy, ak sa učeník stáva učeníkom. Napríklad doma v rodine. To je úplne iný prístup. Nie je to niečo, čo môžeš nariadiť zhora. K transformácii musí dôjsť zdola.

V novembri Spojené štáty čakajú prezidentské voľby – čo sa z toho môže cirkev naučiť?

Bol to ťažký rok, už len v nomináciách. Podobná vec sa deje v cirkvi, keď je niečo preinštitucionalizované, ľudia sú nahnevaní. Videli republikánsku aj demokratickú stranu, ktoré akoby bránili iba samé seba. Ľudia majú pocit, že sa už o nich nestarajú.

Podobne ako cirkev: Keď sa zachytí, zamotá v sebe, je to už iba inštitúcia, ktorú zaujíma to, aby prežila a zachránila samú seba. Už jej nejde prioritne o ľudí a evangelizáciu tých, ku ktorým ju Boh povoláva, aby ich zasiahla.

Vláda by mala reagovať na skutočné potreby ľudí. Podobne v cirkvách vznikajú hnutia, ozývajú sa hlasy, volajúce: Cirkev tu nie je na to, aby chránila samú seba, ale má väčšiu misiu, do ktorej ju Boh povoláva. Dúfam, že aj to, čo sa deje na politickej scéne, pomôže pochopiť cirkvám, aby sa posunuli niekam inam.

Nech bude zvolený ktokoľvek, aj tak veríme tomu, že Božie kráľovstvo nie je súčasťou politických platforiem. Vždy budú napätia medzi cirkvou a vládou. Jedna z najväčších výziev pre cirkev je, aby chránila náboženskú slobodu a neboli ovplyvnené politickou korektnosťou. Lebo pre politickú korektnosť ľudia robia kompromisy vo viere. Pravda je to, čo oslobodzuje. Keď kompromituješ pravdu, nežiješ v náboženskej slobode.

Severoamerická luteránska cirkev podporuje misijné projekty vo viacerých afrických krajinách. Taktiež váš osobný asistent, Gemechis Desta Buba, ktorý bol rečníkom na konferencii EVS (2014/2015), pochádza z Etiópie. Prečo práve Afrika?

Pozeráme sa, kde cirkev naozaj rastie, kde Duch Svätý pôsobí rast, kde je zápal pre misiu a evangelizáciu najväčšiu. Medzi našimi bratmi a sestrami v Afrike je rast. Kázal som v jednom tamojšom cirkevnom zbore, ktorý ide zakladať päť nových cirkevných zborov. Stretávajú sa iba pod veľkým stanom. Hovorili mi: „Máme dve možnosti – buď postavíme kostol, alebo in-

vestujeme do misie. Nemáme dost peňazí na to, aby sme mohli robiť oboje.“ Pýtam sa ich: „Ako idete robiť misiu, keď nemáte ani budovu?“ Odpovedali mi: „Misionárov pošleme s malými stanmi a začnú kázať, vyučovať.“ Páčilo sa mi to, bolo to osviežujúce. Vedia, ako vyučovať ľudí vo viere. Vysielajú učiteľov – evangelistov. Ich cirkev rastie, lebo nie je závislá len na farároch, ale aj na laikoch. To sú modely dobré aj pre nás. Problém je, že v USA sa zameriavame na rast cirkvi. No Ježiš nás nepovolal k tomu, aby rástli naše cirkvi. On nás pozval k tomu, aby sme Mu činili učeníkov. Veriaci v Afrike nás učia ako rásť.

Misijné projekty však nemáme len v Afrike, ale aj v Číne, kam idem za krátku dobu prednášať.

Severoamerická luteránska cirkev sa pred časom odštiepila od Evanjelicko-luteránskej cirkvi v Amerike (ELCA). Boli dôvodom sobáš párov rovnakého pohlavia?

Áno, ale to bol iba jeden z dôvodov tohto rozdelenia. Išlo aj o rozdielny prístup k autorite Písma. ELCA všetko prijíma a s tým množstvo iných teológií, čo prináša zmätok. Ľudia nevedia, kto je Ježiš – je taký istý ako Mohamed alebo Budha? ELCA mala napríklad problém s používaním mena Trojediného Boha. Dávajú mu rôzne mená, ako napr. Duch, matka, Stvoriteľ. S cirkevnými zbormi ELCA sme však v kontakte a spolupracujeme.

Kľúčovým bude práve spôsob, akým pristupujeme k Písmu...

Myslia si, že o tom vedia viac ako Biblia. Že ľudská múdrosť je nad Bibliou. To však vôbec nie je luteránske a najmä to nie je kresťanské.

Nerozumejú, že to, čo formuje cirkev, je práve Božie slovo. Nie je to cirkev, ktorá kontroluje a formuje Božie slovo. Luther hovoril presný opak. Božie slovo je to, čo ohraňuje tak misiu, ako aj teológiu. Každý deň sa modlím za to, aby boli ľudia premenení v moci Božieho slova a mali silu týmto trendom odolať. Aj medzi kresťanmi je veľa ľudí, ktorí si myslia, že ak sa v agentde prispôbime, ak budeme novodobí, tak cirkev porastie. Ale v sku-

točnosti sa deje pravý opak. Ľudia nechodia do cirkevných zborov, ani LGBTI – cirkev použili iba na prezentáciu svojej agendy, a keď sa im dostalo uznania, cirkev ich už nezaujíma.

Zaznamenáva vaša cirkev rast?

Začínali sme s niekoľkými zbormi, dnes ich máme 430. Zakladáme nové, niektoré k nám prešli od ELCA. Okrem cirkevných zborov máme ešte skupinky, ktoré sa stretávajú zatiaľ iba po domácnostiach. Keď sa niekde začnú stretávať ľudia, aby spolu študovali Bibliu, nazývame to „začiatok novej misie“. Šíri sa to po celých Spojených štátoch.

Zvyčajne sa cirkvi delia geograficky, no NALC je rozdelená na tzv. misijné dištrikty – o čo ide?

Hľadáme tie najlepšie miesta, kde treba založiť nový zbor. Skúmame, kde je nejaká potreba. Následne misijný dištrikt novému cirkevnému zboru pomáha v raste a rozvoji. Prvé dva roky mu pomáhame začiatočným grantom, kým sa nestane samostatným. Niektoré skupiny sa v priebehu roka rozrástli na 250 ľudí.

Akou formou sa u vás konajú Služby Božie – tradičnou alebo modernou formou?

Oboma. Máme veľa cirkevných zborov, kde sa bohoslužby robia viac tradične a robia to veľmi dobre. Majú skvelé kázne aj biblické vyučovanie. Iné zbory robia tradičné aj moderné služby Božie. Ak by nerobili dobre tradičné služby Božie, prišli by o starších ľudí. Zaujímavé je, že v poslednej dobe sa mnohí mladí vracajú k tradičnej forme uctievania.

Čo preferujete vy sám?

Mám veľmi rád tradičný spôsob. Podstatné je, aby ľudia uctievali Boha v duchu a pravde. Aj keď je hudba súčasťou, kázeň musí byť v súlade s evanjeliom. Dbáme o to, aby sme kázali zákon aj evanjelium. Bez kompromisu. Verím, že práve to ľudí priťahuje. Ľuďom nejde len o to, aby sa cítili dobre. Kdesi hlboko v sebe vedia, že ich potreba nie je iba lepšie sa cítiť. Preto vyzývame pastory, keď robia služby

netradičnejším, novodobým spôsobom, aby pritom nekompromitovali Božie slovo a hlavný odkaz evanjelia.

To sa stalo v mnohých megazboroch – napr. prvý megazbor v USA Roberta Schilera – Hour power v Kalifornii, ktorý kázal evanjelium prosperity už zomrel. Teraz budova, kde sa stretávali, patrí rímsko-katolíckej diecéze. Museli ju predať. Nemali na to. Problém je, že nepomáhali ľuďom rásť vo viere a išlo iba o show.

Máte v Biblii svoj obľúbený text?

Môj najobľúbenejší príbeh je, keď Ježiš hovorí o budovaní domu na piesku a skale. Obidvaja muži-stavitelia poznajú pravdu, ale len jeden je poslušný. Skutočná viera nie je iba o tom, že mám vedomosť. Viera je o tom, že aj počúvnem a robím to, čo Ježiš hovorí. To je skutočná viera. To je tá skala. Všetko ostatné je piesok. A niekedy dokonca aj v cirkvi nie vždy pomáhame ľuďom budovať ich život na skale. ■

(Evanjelický východ, jún 2016)

EMIL KOMÁRIK: TVOJMU MENU, Porta Libri 2016

Začiatkom júna uviedol Štefan Markuš do života útlú knihu poézie Emila Komárika pod názvom *Tvoje menu*. Pri tejto príležitosti okrem iného povedal:

V knižke sa nám predstavuješ ako lyrik. Veršami vyjadruješ svoj vzťah k zážitkom pri čítaní Sv. Písma. Tvoje básne nemajú dej – opisuješ svoje túžby, myšlienky a pocity. Zaujme ťa veta v Písme a rozvíjaš o nej vlastné variácie. Tak vznikajú tvoje básne, piesne, ódy, žalmy, elegie. Oslavujú Boha-Stvoriteľa. Tým je zbierka ojedinelá a zrozumiteľná.

V úvode vyznávaš, že máš viac identít. Si to aj to, miluješ vrchy aj údolia, ale všetko je domom modlitby. Narvaná električka, sedadlo vo vlaku, dokonca aj nebezpečné miesto za volantom auta. Všade si spievaš „piesne bez slov, bez melódie“. A tu si dovoľím krátku poznámku.

George Orwell v roku 1946 napísal jednu skvelú esej s názvom „Prečo píšem“. Každého, kto sa pokúsil svoje myšlienky dať na papier, obsah tejto eseje zaujal. Orwell nezakryte hovorí, že chce, aby ho čítali, aby sa o ňom ľudia dozvedeli, lebo ako tvorca myšlienok mieni ovplyvniť názor čitateľa. Zdá sa, že tvojím vyznaním, že „spievaš piesne bez slov a bez melódie“, akoby si popieral orwellovské ambície „písať“ pre iných. Následným obsahom zbierky nás však presvedčáš, že to tak nie je. Objavujeme dušu, ktorá „žijí“, ktorá o niečom vypovedá, zanecháva čo-to deťom, vnúčatám, cirkvi, priateľom a prostrediu, v ktorom žije. Naša myseľ rezonuje s tvojou. Prijímame pozvanie, aby sme sa k tvojim myšlienkam pridali – už nie bez slov a melódie, ale hlasito a presvedčivo. Vyzývaš nás, že „Ak medzi nimi nájdete nejakú, ktorá možno znela aj vo vašej duši, poďme ju spievať spoločne“ – a my sa chceme vskutku pridať. ■

Konferencia Cirkvi bratskej *Prešov 2016*

Pripravil a foto BOHUSLAV PIATKO

Konferencia Cirkvi bratskej PRELOMOVÁ?

BOHUSLAV PIATKO

Keď ma v roku 2010 po prvý raz vedenie našej domovskej Cirkvi bratskej pozvalo ako hosťa-novinára na celocirkevnú konferenciu, bol som veľmi rád. Hovoril som si – konečne sa dostanem k vnútornému pohľadu na cirkev, dozviem sa, aký je stav cirkvi, ako sa tento stav hodnotí, akú má cirkev víziu a aké sú zámery v jej duchovnom smerovaní, teda v naplňaní tejto vízie. Bolo to krátko po období, keď som prešiel všetky zbory, aby som ich spoznal zblízka. (Na vysvetlenie treba poznamenať, že som v Cirkvi bratskej vyrastal, potom som takmer na tri desaťročia odišiel od Boha i z cirkvi, ale Pán Boh si ma našiel. Znovu som sa vrátil a dal som do služby všetko, čo som sa v živote naučil – novinársku skúsenosť.) Po návrate som bol dosť zmätený a ako prišelec zvonka som asi mal trochu iný pohľad na to, s čím som sa stretával, než tí, čo v cirkvi žili nepretržite – v pokojných cirkevných vodách. No keď som sa do nich ponáral, čoraz viac vo mne silnel pocit, že pod pokojnou hladinou bubľajú „zradné vody spodné“ (Pavol Horov).

A tak som čakal, že takéto snemovanie prinesie trochu svetla do tunela, v ktorom som sa postupne ocitol. Krátkym článkom o konferencii (Dialóg 5/2010) som asi dosť sklamal tých, čo ma na konferenciu pozvali, lebo som ho nazval: *Konferencia CB alebo akoby nebolo o čom*. Toto presne vystihovalo moje sklamanie z konferencie. Nechápal som, ako a prečo môžu byť veriaci delegáti takéto rozhašterení, doťahujúci sa (podľa mňa) o nepodstatných veciach – predovšetkým o peniazoch; kde väčšiu diskusiu vyvolala informácia o pripravovanom spevníku, ako o správe predsedu cirkvi... Ani zmienka o problémoch, ktoré prihrievali – aspoň ja som to tak cítil a viem, že som nebol sám – zosponu pokojnú hladinu života cirkvi.

A hneď ďalšom čísle Dialógu (6-7/2010) som dostal poučenie: „Keby autor článku sledoval konferencie posledných 5 rokov, tak by asi trochu inak fabuloval niektoré svoje postrehy... Konferencia má svoje stanovené pravidlá a svoj obsah... Predsednícka správa sa berie na vedomie, čo nevytvára diskusiu k nej. Je štandardným postupom na konferencii, keď konferenčný návrh, predložený na rokovanie, sa odsúhlasí alebo zamietne formou hlasovania.“

Dobre. Takto poučený som aj v ďalších rokoch navštevoval cirkevné konferencie Slovenské i spoločné Česko-slovenské. Boli rovnaké, alebo takmer rovnaké – venovali sa výlučne inštitucionálnym otázkam cirkvi, a nie otázkam smerovania cirkvi a jej spirituality. To sa akosi považovalo za vyriešené a dané – teda za niečo, o čom ani netreba hovoriť.

No môj pocit sa nemenil – stále sa mi zdalo, že cirkev je tak hlboko ponorená do svojich inštitucionál-

nych problémov, že jej život, v ktorom sa postupne ocitá, preteká pomedzi prsty, že sa uzatvára (nie otvára) pred témami, ktorými žila spoločnosť. Nie virtuálna spoločnosť, ale konkrétna spoločnosť, ktorá nezvládala samú seba a cirkev len ide, akoby náhodou, okolo svojím vlastným samospádom.

Mal som pocit, že zbory, kde prebiehal zápas o každodenný život, plávali po hladine osamelo a každý sa boril s problémami tak, ako sa dá a akú mal na čo silu. Tomáš Grulich, hosť českej CB na tohtoročnej konferencii, moje pocity – možno nechtiac – vystihol jednou vetou, ktorú neskôr trochu stiahol a vysvetlil. No v podstate povedal: Ak bude Cirkev bratská na Slovensku žiť život, ktorý žije, tak má životnosť na dve generácie.

Ale úplne najpresnejšie to zadefinoval John F. Bradosky (v rozhovore v tomto čísle na str. 7: „Keď sa (cirkev) zachytí, zamotá v sebe, je to už iba inštitúcia, ktorú zaujíma to, aby prežila a zachránila samú seba. Už jej nejde prioritne o ľudí a evanjelizáciu tých, ku ktorým ju Boh povoláva, aby ich zasiahla.“

Čo bolo podľa mňa najhoršie – povýšenie inštitucionálnych problémov na hlavnú tému začínalo produkovať odstredivé sily, čo pred pár rokmi doviedlo cirkev takmer k rozdeleniu na Českú a Slovenskú. A aj v rozhovoroch na Slovensku sa zjavili hlasy: Načo je Rada (najvyšší orgán cirkvi), načo je cirkev? Náš zbor prežije aj sám... Začali zanikať stanice... nedalo sa ich udržať...

Vo viacerých rozhovoroch s kazateľmi som hovoril o potrebe konferencie, ktorá by niesla názov: Programová. Nestalo sa.

Prelom (?)

a tak trochu aj potvrdenie svojich pocitov som zaregistroval nie na konferencii, ale na pracovnom stretnutí zástupcov zborov pred dvoma rokmi v Liptovskom Mikuláši. Začalo sa totiž konečne hovoriť o zadefinovaní priorit cirkvi. Teda aspoň nejakej vízie, kam má cirkev sústrediť sily, čomu sa venovať prioritne. Aj keď spočiatku sa táto myšlienka opäť zrodila pri inštitucionálnych otázkach – ktoré projekty a činnosti má cirkev prioritne finančne podporovať, myšlienka nakoniec dostala iný rozmer – ktorým smerom sa má cirkev uberať. Tam som po prvý raz pocítil, že ľudia, ktorí sa neustále na konferenciách preli a utápali v inštitucionálnych problémoch, zrazu našli spoločnú reč. No – nie celkom spoločnú, ale začali myslieť a formulovať svoje predstavy jedným smerom. Aj keď výsledkom celodenného rokovania v niekoľkých skupinách bola

len dohoda, ktorú zhrnuli do jednej vety – pôsobenie cirkvi smerom von –, toto stretnutie prinieslo nový impulz do života cirkvi. Myšlienku už rozbiehali predovšetkým mladí vtedajší vikári a cirkev sa k nim na tomto stretnutí, vďaka Bohu, pridala. A z pôvodnej myšlienky o prioritách cirkvi v zmysle finančnej podpory projektov sa zrodil zámer, ktorý vyvolal – celkom samozrejme – potrebu živého duchovného smerovania. A to, že úplne samostatne vzniknuté myšlienky splynuli do spoločného programového cieľa, je riadenie Božie. Veď to, že mladí vikári vykročili touto cestou, možno tiež predznamenovalo to, že neboli spokojní s pokojnou hladinou povrchových vôd cirkvi. Možno cítili, že pod povrchom bublajú „zradné vody spodné“.

Až neskôr sa toto smerovanie rozšírilo aj o revitalizáciu existujúcich zborov.

Zvláštnie sú cesty Božie a Jeho zásahy do našich životov a do života cirkvi. Lebo nie je náhoda to, že sa novej vízie ujali mladí vikári. Ani nie je náhoda, že súbežne s novozadefinovanou prioritou cirkevného snaženia boli na tohtoročnej konferencii po prvýkrát v histórii cirkvi na Slovensku ordinovaní až štyria vikári za kazateľov.

Tento duch zavládol aj na prešovskej konferencii – po prvýkrát, odkedy na konferencie chodím, sa diskuto-

valo o programových otázkach tak živo a bolo by sa diskutovalo ešte dlhšie, keby to program konferencie dovoľoval.

Lebo (asi) bolo o čom!

Nie je pritom podstatné, že zaznievali zväčša skeptické hlasy (zo strany ostrieľaných delegátov), ani nie je podstatné, že zazneli rôzne názory. Ako povedal hermanovský kazateľ Peter Prištiak: Je naozaj dôležité, že sme sa zhodli na tom, že treba mať priority. Nič to, že máme odlišné názory a nie je dôležité ani to, že sa dnes tu nezhodneme na všetkom. Najdôležitejšie je, že si uvedomujeme, na čo sa zamerať, čomu venovať pozornosť a ako sa dostať ďalej. Lebo cirkev má ísť dopredu, má ísť ďalej... A toto je cesta...”

Nie je podstatné zaoberať sa na tomto mieste diskusiou a hodnotiť ju. Podstatné je, že bola a že bola úprimná, živá o myšlienkach – a nie o centoch či cirkevných poriadkoch. (Tým nechcem povedať, že pravidlá nemajú byť zadefinované, ale majú mať LEN svoje miesto v živote veriacich a v živote cirkvi.)

Stále si myslím, že tento nádech je v živote Cirkvi bratskej na Slovensku prelomový a že by potreboval programovú konferenciu. (A možno to už nie je iba môj názor.)

SPRÁVA PREDSEDU RADY CIRKVI BRATSKÉJ

ŠTEFAN EVIN

Na mape Slovenska, s vyznačením miest, kde sú zbory našej cirkvi, je sedemnást – povedzme že hviezdičiek –, ktoré môžu symbolizovať svetlo, orientáciu, prítomnosť nejakej aktivity. Je to sedemnást spoločenstiev plus ďalšie komunity na staniaciach, ktoré spájajú učeníkov Pána Ježiša. Spojivom je spoločné presvedčenie viery, vzájomný záväzok ku vzťahom, vzájomné duchovné budovanie, kresťanská služba a ohlasovanie Kristovho evanjelia vo svojom okolí. Niekde s misijným presahom aj za hranice Slovenska. Vďaka nášmu Spasiteľovi a Pánovi za milosť, ktorú nám preukazoval aj v minulom roku v jej rozmanitých prejavoch.

Táto predsednícka správa je výsledkom spoločného rozhovoru, ktorý vedieme na rôznych úrovniach v Rade, v odboroch aj s vami v zboroch. Je pozvaním k pokračovaniu tohto rozhovoru v duchu modlitby Žalmu 139:

Skúmaj nás, Bože, a poznaj naše srdce, skúšaj nás a poznaj naše zmýšľanie! Hľad', či sme na ceste trápenia a veď nás cestou večnosti. (parafráza)

S týmto vedomím vám predkladám nasledujúce myšlienky. V prvej časti (A) je moje zhrnutie niekto-

rych pozorovaní zo života cirkvi. Druhá časť (B) otvára hlbší pohľad na naše priority. Zásadnými podnetmi do tejto časti správy prispel brat Tomáš Grulich, predseda Odboru pre zakladanie zborov.

A. CITLIVÉ OBLASTI, KTORÉ VYŽADUJÚ NAŠU SPOLOČNÚ POZORNOSŤ

Byť aktívnym učeníkom Pána Ježiša Krista – to je spôsob života. Ak je to skutočná identita kresťana, potom celý jeho život má takýto charakter a nerozlišuje sa v ňom medzi civilnou a cirkevnou sférou, medzi súkromným a verejným pôsobením. Podobne to platí aj o zboroch – o zmluvných komunitách učeníkov Pána Ježiša. Nie sú tu len na nedeľu alebo dvakrát do týždňa, ale permanentne. Každodenný život učeníka aj zboru obsahuje množstvo malých aj väčších aktivít, viditeľných aj skrytých. Aj pri nasledujúcich odsekoch, ktoré mapujú niektoré citlivé miesta, mám na mysli to množstvo obetavej a vernej služby ľuďom aj Pánovi, ktorá sa neustále deje a ktorú vidí hlavne On. Lebo ani na našom tele nemáme iba citlivé miesta, nemáme ich vždy a nemáme ich všetci. Vďaka Bohu, že nám svo-

jím oživujúcim a inšpirujúcim Duchom umožňuje žiť každodenné životy s ich bohatou náplňou. Pozrime sa však aj na to, čo je pre nás výzvou. Uvedené témy nie sú úplným zoznamom a nie sú usporiadané podľa dôležitosti. Nebudem ich hlbšie rozvíjať, len naznačím oblasti, ktoré vyžadujú našu pozornosť. Nech sú podnetom pre naše rozhovory, modlitby a rozhodnutia.

1. Učenický život. Prieskumy zreteľne indikujú, že viera v Boha Biblie medzi obyvateľmi klesá. No aj pri členoch cirkvi, ktorí v Boha veria, je neraz problémom kristológia a praktické kresťanstvo – život premieňaný Duchom Božím do Kristovej podoby. Niekde máme zvládnutú katechumenátnu prípravu novoobrátených, ale ich ďalší duchovný rast je neraz ponechaný na samorast, čo vedie k deformáciám duchovného života a charakteru, nepremeného Duchom Božím. Ako desivé varovanie vidím ten obrovský zástup veriacich v Boha, ktorí žiadali ukrižovať Ježiša. Učeník sa potrebuje učiť, a to si vyžaduje prítomnosť duchovných učiteľov a vzorov. Teda ľudí, ktorí sami zdravo rastú a dajú sa formovať evanjeliom a zároveň prijímajú bremeno pastierskej zodpovednosti za druhých – v zmysle kráčať s nimi životom spolu. Zdá sa, že v našich zbormi je ich výrazne málo.

2. Vzájomná dôvera. Napriek našej jedinečnej kombinácii presbyterského a kongregačného modelu cirkevnej správy neraz vzniká napätie a nedôvera medzi kazateľom a staršovstvom; medzi staršovstvom a zbormi; a v neposlednom rade medzi zbormi a Radou CB. Ako predsedu Rady ma trápi práve nedôvera

medzi zbormi a Radou, resp. nedôvera voči Rade všeobecne. Príčinou môžu byť odlišné predstavy o pôsobení Rady. Niektorí od nej očakávajú viac, iní menej. Niekedy je dobrá pred rozhodnutím, no už menej po rozhodnutí. To je aj prirodzené. No čo nie je zdravé, to je pripisovanie iných, občas aj nízkych motívov, než aké sú prezentované. Žiaľ, na tejto atmosfére má svoj podiel aj Rada, ktorá sa niekedy vyhýbala jasnému pomenovaniu vecí a riešila zástupné problémy; niekedy vysielala nejasné a nejednotné poslanstvo; a robila aj chyby. A keď sa k tomu pridal málo vládny alebo neohľaduplný slovník, medzera sa veľmi zväčšila. Je mi to veľmi ľúto a ako jej súčasť vás prosím o odpustenie. V našej službe sa chceme o zbory starať ako presbyterstvo denominácie a byť pre ne dobrým vzorom.

Vidím, že zmena tejto situácie je možná zmenou kultúry v našich vzťahoch a komunikácii. Konšpiračné teórie sú príťažlivé o. i. preto, že zložitost fenoménov sveta vedia vysvetliť jednoducho. Občas si nájdeme cestu aj do cirkvi, no v Rade sa usilujeme a budeme usilovať o to, aby naše „áno“ bolo „áno“ a „nie“ bolo „nie“ a nevyhýbať sa pozrieť pravde do očí. A pritom „aby naša reč bola spríjemnená soľou“. (Kol 4, 6) Prosíme vás však, aby ste nerobili závery na základe nepodložených a neúplných informácií alebo len z toho, čo ste sa dopyčuli z druhej či tretej ruky. Realita je často zložitejšia. Radi vám vysvetlíme naše pohnútky aj procesy.

3. Staršovstvo zboru. Tu sa už dostávame k otázke pochopenia biblických princípov a ich aplikácie do našej praxe. Naša skúsenosť, pozorná biblická

exegéza a porovnanie s praxou nám blízkych spoločenstiev v zahraničí ukazuje, že pri zostavovaní a službe staršovstva máme niekde problém. Najčastejšie sa to prejavuje v nedostatku vhodných (duchovne zreých, verných a kompetentných) bratov pre túto službu. No ešte väčší problém vidím v tom, že naše staršovstvá (zložením a funkciami) zodpovedajú skôr novozmluvnej službe diakonov než pastierov zboru. Sú skôr exekutívou než duchovnými správcami, pastiermi a učiteľmi. A tretia oblasť súvisí s voľbami staršovstva. Jednak je to vždy úplne nová voľba, pričom nedáva veľký zmysel, aby dôležitý duchovný dar – a s tým spojená špecifická služba – bola limitovaná štvorročným obdobím. No ide aj o samotný volebný proces, ktorý viac odráža politicko-spoločenskú prax v liberálnych demokraciách, ako biblický princíp vyhľadávania a ustanovovania pastierov. V diskusii bez predsudkov by sme mali hľadať riešenie, ktoré by sa blížilo biblickému modelu. Môžeme napríklad uvažovať o takej forme, kde by vyhľadávanie a príprava vhodných starších bola zodpovednosťou aktuálneho staršovstva a členské zhromaždenie by potvrdilo navrhnutého brata. Obdobie pôsobenia staršieho by bolo dlhšie (5–7 rokov s možnosťou opakovania), pričom by v jednom termíne nekončili všetci starší, ale pokračovaním, doplnením alebo výmenou by dochádzalo postupne.

4. Postavenie a služba žien v cirkvi. Táto téma sa vynorila v súvislosti so službou starších a iniciovala diskusiu v cirkvi. Je zjavné, že podnetom sú aj procesy v spoločnosti, ktoré však nemôžu byť pre cirkev určujúce. Boží ľud je vo svete, ale nie zo sveta. Toto je citlivá otázka, v ktorej nie je núdza o emócie. No aj tu chceme prejavovať to, že Boží ľud je pod Božou vládou, teda pod vládou Jeho Slova. Rada CB na základe porozumenia Božieho stvoriteľského zámeru zastáva v tejto otázke komplementárny prístup, vyjadrený v *Stanovisku Rady Cirkvi bratskej k biblickej mužskosti a ženskosti*, ktoré predložila cirkvi k diskusii. Východiská k tomuto stanovisku sú zhrnuté v publikácii *Rovní, ale nie rovnakí – Päťdesiat kľúčových otázok a odpovedí o biblickej mužskosti a ženskosti*. Je to výzva pre našu súčasnú prax, avšak zatiaľ by sme sa mali držať aspoň princípu, že to, čo je v našom Poriadku možnosťou (t. j. ženy ako členky staršovstva), nie je povinnosťou.

5. Teologický rozptyl. Naša cirkev nemá podrobný katechizmus ani obsiahle vyznanie viery. Je to aj výhoda, že nemáme ostré teologické hranice v niektorých otázkach, čím sme ekumenicky otvorení voči okoliu. Zároveň je táto naša otvorenosť či širokosť príčinou toho, že sa na nás vyhranenejší partneri pozerajú s podozrením. Nejasné hranice umožňujú udomáňovať sa v cirkvi takým teologickým postojom, ktoré sú vzdialené teológii Jednoty českobratrskej (predchodkyne Cirkvi bratskej) a niekedy aj evanjelikálnym presvedčeniam. Tento rozptyl sa prejavuje napríklad v dlhodobejšom napätí okolo vzťahu k organizácii Mládež pre Krista (poradenstvo Nová DNA, Camp-fest), v teológii obrátenia a znovuzrodenia, členstva v cirkvi alebo aktuálne v chápaní Eucharistie. Niektoré zbory už na túto teologickú šírku reagujú tým, že si

vytvárajú vlastné kréda, aby mohli jasne sebe dovnútra aj navonok povedať, aká je ich pozícia. Majú pritom obavu, či ich zúžené a špecifickejšie vyznanie viery nebude v cirkvi kritizované. Pozitívnym posunom v tejto oblasti môže byť novelizácia Vyznania viery CB a prijatie Zásad CB ako záväzného dokumentu celej našej cirkvi. Zásady CB však už čelia výzve, aby neboli záväzné. Takže je možné, že pri nezmenenom vývoji bude naša cirkev typická tým, že naším záväzkom je nezáväznosť.

6. Striedanie kazateľov. Povolanie kazateľa má spoločné črty s inými povolaniami, ale má aj svoje špecifiká. Jedným z nich je dopad pri zmene zboru na celú rodinu kazateľa. Veľká sociokultúrna diverzita našich zborov a regiónov výrazne zmenšila možnosti jednoduchšej zmeny zboru. V hre je aj životná úroveň rodiny kazateľa, možnosť zamestnania pre manželku, zmena sociálneho prostredia pre deti, zodpovednosť za rodičov najmä vo vyššom veku a ďalšie. Tieto aspekty sa nedajú odbaviť povrchným poukazom na to, že byť kazateľom je povolanie na celý život a kdekolvek. Okrem Božieho volania a dôvery v Jeho zaopatrenie na strane kazateľa je tu aj zodpovednosť zborov za svojich služobníkov. Plus zodpovednosť ústredia. Posledné roky ukazujú, že niektorým kazateľom sa ťažko mení zbor a že o niektoré zbory kazatelia nemajú záujem. Týka sa to predovšetkým malých zborov, ktoré majú problém zabezpečiť kazateľovi primeraný plat. Túto situáciu by dramaticky zvýraznila prípadná strata finančných príspevkov od štátu. Odvolávanie sa na históriu nepomôže prekonať zmenenú realitu, a tak – hoci to bude lámať naše doterajšie koncepty, budeme sa musieť zaoberať aj takými otázkami, ako je jeden kazateľ pre dva zbory, alebo premenou malého zboru na stanicu iného zboru.

V tejto situácii je pozoruhodné, že na tejto konferencii budeme schvaľovať ordináciu štyroch bratov. Takýto počet na jednej konferencii si nepamätáme. Ďakujeme Pánu Bohu za týchto služobníkov, prosíme o ich rozvoj a modlíme sa za ďalších a ďalších.

B. NAŠE PRIORITY

Vďaka Bohu, že v poslednom období sa rozbehol rozhovor o stave našej cirkvi a o jej prioritách. To, čo v našom rozhovore zrejme chýbalo, bol určitý odstup od čiastkových problémov a lokálnych špecifik a niektoré celocirkevné nástroje. Výsledkom tvorivej a na naše pomery jedinečnej diskusie bolo v roku 2015 prijatie dvoch priorit cirkvi: 1) Rozširovanie cirkvi do nových oblastí a 2) Obnova zborov.

V ďalších krokoch, ktoré vyplývajú z týchto priorit, objavujeme nové cesty a našli sme nových partnerov k spolupráci (M4 – modulárne školenie pre tímy zakladajúce zbory; Odbor pre obnovu a zakladanie staníc a zborov v CB ČR; Cesta obnovy v CB ČR; Acts 29; Vitality Pathway). Táto medzinárodná spolupráca nám jednak prináša nové princípy, nástroje a spôsoby, ale tiež nám pomáha viesť rozhovor o minulosti, súčasnosti a budúcnosti našej cirkvi s väčšou hĺbkou a zároveň citlivosťou na našu históriu a kultúru.

1. Rozširovanie cirkvi do nových oblastí – zakladanie zborov

Pre uskutočnenie priorít cirkvi je potrebné hľadať smer cesty a dlhodobý a systematický plán. O to viac, že na Slovensku nemáme veľa pozitívnych príkladov. Aby sme sa pohli ďalej, potrebujeme v nadväznosti na modlitebné úsilie cirkvi aj systematickú prípravu pracovníkov; takisto praktické funkčné modely zakladania zborov; financie; zrelé materské zbory, atď. Prejavom toho, že to cirkev naozaj myslí vážne, bolo zriadenie Odboru pre zakladanie zborov pri Rade. Odbor si dal poetickejší názov PLANt.sk a intenzívne spolupracuje s Radou. Inšpirovaná aj nemeckou FeG prichádza Rada s desaťročným zámerom pre cirkev, ako by sme mohli túto prioritu rozvíjať spoločne. Pracovne túto víziu nazývame **4x10: V priebehu desiatich rokov by sme s Božou pomocou chceli založiť desať nových zborov, začať desať ďalších projektov zakladania zborov a cielavedome pripravovať desať ďalších vedúcich.**

Premietnutie tejto priority do konkrétnych čísiel je pre nás pomocou, aby sme ju vzali vážne, zjednotili sa na nej, plánovali potrebné kroky a naliehavo sa modlili. Nevieme, aký bude číselný výsledok v roku 2025, ale dnes je podstatné to, či začneme vytvárať podmienky pre vznik zborov tak, aby zakladanie zborov bolo dlhodobou prioritou cirkvi.

Uvedomujeme si, že žiadny podobný plán nie je možné zvládnuť ľudskými silami. Preto ďalším praktickým krokom, ktorý sme po sformulovaní tejto vízie urobili, bolo spoločné stretnutie členov Rady a PLANt.sk k modlitbám. V duchu pokánia, s prosbou o milosť, o potrebné dary aj obdarovaných ľudí sme volali k Pánovi Cirkvi, aby nám dal milosť jednak začínať na nových miestach, a takisto obnovovať súčasné zbory. Bolo to vážne, mocné a krásne a budeme v tom pokračovať. K podobným modlitbám chceme pozvať celú cirkev. Zakomponujeme túto víziu do svojich modlitebných stretnutí. Pamätajme na to, pripomínajme a vytvorme modlitebné príležitosti. Zalievajte rastlinku 4x10 neustálymi modlitbami.

Ďalším praktickým krokom bolo zriadenie Fondu Nové zbory. Predstava, že v priebehu desiatich rokov bude potrebné finančne podporovať do 20 nových pracovníkov, nám dnes môže pripadať neuskutočniteľná. Ale – ako hovorí čínske príslovie – cesta dlhá tisíc míľ začína prvým krokom; alebo biblicky „Kto bude pohrďať dňom malých začiatkov?“ Chceme sa učiť efektívne zhromažďovať aj využívať potrebné zdroje. Prvým významným príspevkom do tohto fondu bol dar z českého Nadačného fondu nových zborov. Ako prejav osobného zapojenia si členovia Rady zriadili trvalé príkazy, ktorými mesačne dobrovoľnou sumou prispievajú do tohto fondu. K podobnému zapojeniu požívame všetkých bratov a sestry v cirkvi. Príkladom nech idú kazatelia a členovia staršovstiev. Každá dobrovoľná pravidelná suma je jednak prejavom osobnej angažovanosti a zároveň reálnou podporou.

2. Obnova zborov

V oblasti obnovy zborov zatiaľ robíme prvé kroky v spolupráci s českou Cestou obnovy a Vitality Pathway. Ešte nie sme pripravení predložiť konkrétnejší plán – skôr sa snažíme učiť od druhých. Skúsenosti

hovorí, že obnova zborov je náročnejšia úloha ako zakladanie, lebo kladie veľké nároky na zmenu súčasného stavu. Veľmi užitočná bola konferencia a seminár Cesta obnovy v Prahe a povzbudzujúca bola účasť a zapojenie našich prvých zborov (Prešov, Michalovce). Ak volanie po obnove, ktoré v diskusii o prioritách vyjadrili samotné zbory, nemá zostať iba na papieri, každý zbor alebo jeho vedenie, ktorému na tom záleží, musí aj niečo reálne začať robiť. Odporúčame oboznámiť sa s konceptom Cesta obnovy (www.cestaobnovy.cz), urobiť v zbore seminár s koordinátorom, nadviazať spoluprácu s už zapojeným zborom) a vydať sa na cestu zmeny.

Nechceme, aby si zakladanie zborov a obnova zborov konfrontačne konkurovali. Obnova zborov aj zakladanie zborov má ísť ruka v ruku. Povzbudzujeme sa navzájom v týchto úlohách. Verím, že pravá obnova pomôže pri zakladaní nových zborov, pretože tu bude viac zdravých materských zborov, ktoré budú investovať do svojho okolia a poskytnú stabilitu vznikajúcim zborom. A zdravé zakladanie zborov môže byť naopak pomocou k obnove, lebo rozohýbe staršie zbory k cielavedomému životu a misii.

3. Potreba zmeny

Mnohé rozhovory a podnety z oblasti obnovy aj zakladania zborov nám odhaľujú potrebu zmien vo vnútornej kultúre cirkvi, v spôsoboch práce, v skutočných prioritách zborov, atď. Je potrebné reagovať na generálny a kultúrny posun a vážne zmeny v našej krajine aj v celej Európe. Ukazuje sa čoraz zreteľnejšie, že ak má byť naša cirkev skutočne soľou a svetlom pre našu krajinu, musíme prejsť vážnymi zmenami.

Negatívne reakcie. Ako prirodzená ochrana pred bolesťou zmeny sa vynára niekoľko scenárov. Prvým je ignorovanie potreby zmeny. Môžeme sa uchýliť do bezpečia svojich zabehnutých rituálov a vychodených kolají zborovej prevádzky. Bagatelizovať prichádzajúce výzvy aktivizmom v tom, čo sme robili doteraz. Pohrúžení do úloh dneška nemáme čas riešiť, čo bude zajtra. Až si nevšimneme, že „zajtra“ je už dnes a výzvy, ktoré sme ignorovali, nás skôr či neskôr dostihnú.

Ďalšou prirodzenou tendenciou je kriesiť minulosť. Paradoxne sa k tejto reakcii uchýľujú ľudia, ktorí naliehavo cítia potrebu zmeny. Ale namiesto toho, aby hľadali príčinu súčasnej situácie a východisko z nej skrze vlastnú obnovu a zmenu, snažia sa ochrániť to, čo zostalo z minulosti. Je to však ilúzia minulosti, ku ktorej sa utiekame v obave pred súčasným stavom aj pred nositeľmi zmeny.

Iným negatívnym scenárom je negácia a odpor. V reakcii na bolesť zo zmeny ľudia strácajú nádej a všetko vidia v čiernych farbách. Buď podľahnú skepse a odchádzajú preč, alebo sa z nich stanú revolučníari, ktorí chcú od základu všetko staré nahradiť novým. Na tejto ceste sa stráca kontinuita s minulosťou, vyhasína vďačnosť a prevláda otvorený negativizmus. **Pokánie ako jadro zmeny.** Tam, kde víťazia naše nepremenené tendencie, narastá polarizácia a napätie. Duchovné zmeny sa vyznačujú spojením pravdy s vierou, láskou a nádejou. Pokiaľ rozhovor o potrebách zmien spájame s pokorou pred vedením Božím Duchom a s vytrvalými modlitbami, Kristus si vo svo-

jej moci dokáže použiť „pragmatikov“, „konzervatívcov“, „revolucionárov“ a všetkých ostatných k obnove svojej cirkvi a k budovaniu svojho kráľovstva. Vždy to však bude cesta sebazapierania, kríža, modlitieb a pokorného vedomia, že každý z nás sme iba časťou spoločného tela, že máme len čiastočné poznanie a našou spoločnou hlavou je sám Pán Cirkvi.

Principiálne zmeny – ak rozpoznávame ich potrebu, tieto nie sú možné bez zmeny hodnôt, postojov a kultúry. K tejto prvotnej zmene dochádza, keď nás oslovuje Božia milosť a Božia svätosť. Preto akékoľvek zmeny chceme začínať predovšetkým s Písmom a modlitbou. Pokánie je o. i. modlitebný postoj, ktorý je vďačný za minulé aj súčasné Božie dary, a preto v pokornej báni a živej nádeji prosí o milosť pre nový začiatok. Pri modlitbách a rozhovore nad Božím Slovom dochádza k podstate duchovných zmien – k metanoi, k premene mysle, premene hodnôt a postojov. Iba takéto zmeny prinášajú nový život a toto je cesta zmeny, ktorú hľadáme.

Rád by som ako predseda Rady napomáhal tomu, aby sme o potrebách zmien mohli hovoriť v bratskej láske, trpezlivo a s úctou k tým, ktorí majú iný názor. Na seminári o obnove zborov sme sa učili, že rozhovor o našej situácii a potrebách zmien potrebuje svoje pravidlá. Inak by nás naše prirodzené tendencie a nedoposvätené (niekedy nevychované) charaktery viedli ku konfrontácii a zraňujúcim bojom. Pomocou je napr. *Dohoda/zmluva o vzájomných vzťahoch*. Jej biblický základ a už aj participatívny proces jej tvorby a prijatia všetkými zúčastnenými je zavádzaním novej kultúry vzťahov.

Cesta dávania je podstatou obnovy aj zakladania zborov. Obidve priority potrebujú dostatok pracovníkov a štedrú finančnú podporu. Modlime sa za povolanie nových pracovníkov do služby v ob-

lasti našich priorít. Chcem však upozorniť, že tieto modlitby môžu byť „nebezpečné“, lebo sa nám môže stať, že Pán Boh povolá nás samotných, alebo niekoho z nášho zboru. Často tých najschopnejších. A je to tak v poriadku, lebo na nové územia majú ísť tí, ktorí sú najlepšie pripravení a osvedčení a ktorých by sme si radi ponechali. Pre obe priority je veľmi dôležité, či sa k tejto výzve postavíme ochranársky a budeme si chcieť minulé aj súčasné požehnanie uchovať len pre seba, alebo možno aj s plačom, ale vo viere, láske a nádeji budeme siať – teda vyšleme našich pracovníkov na nové miesta aj vtedy, keď ich sami máme nedostatok, aby sme žali s radosťou. Len druhá cesta prináša požehnanie, lebo je to Kristovská cesta vzdávania sa, aby mohlo prísť Božie požehnanie; nie je to cesta správcu hrívien, ktorý sa bál investovať – a prišiel o všetko.

Skúsenosti mnohých zborov svedčia o tom, že v prostredí, kde je odvaha vyslať pracovníkov na nové miesta, rastú noví služobníci oveľa rýchlejšie než v zboroch, ktoré si svoje požehnanie uchovávajú len pre seba. Mali by sme začať s tým, že ochotne uvoľníme a povzbudíme tých, ktorí opúšťajú svoje súčasné zbory, aby pomáhali pri vzniku zborov na nových miestach.

Chceme teda ísť cestou pravdy, viery, nádeje a lásky. Pravda nám ukazuje realitu. Viera nám dáva odvahu vzdávať sa toho najlepšieho v prospech druhých. Nádej nám ukazuje, že sme súčasťou Božieho kráľovstva, ktoré je väčšie ako náš zbor; a tento prístup je prejavom lásky, ktorou milujeme nášho Stvoriteľa a Spasiteľa, aj ľudí, ktorí sú zatiaľ bez Boha na svete.

Nech nám Boh dá okúsiť to, čo s takým vzrušením čítame na stránkach Skutkov apoštolov: Slovo Božie rástlo, počet učeníkov rástol a rástol aj počet zborov. „Bože náš, veď nás po svojej ceste.“

Na večerných slávnostných bohoslužbách boli slávnostne predstavení štyria noví kazatelia: Marián Cabadaj a Ján Máhrlik (CB Žilina) a Tomáš Henžel a Ján Verčimák (CB Levice).

Marián Cabadaj sa narodil 28. 11. 1988 v Žiline. Absolvoval magisterské štúdium na Katedre teológie a katechetiky UMB v Banskej Bystrici. Je ženatý. Členom cirkvi je od roku 2005. Ako vikár pôsobí v zbore Žilina od roku 2013.

Zo stanoviska staršovstva zboru: Marián Cabadaj bol v zbore v uplynulom období poverovaný úlohami a primeranými zodpovednosťami v nasledovných oblastiach zborovej aj nadzborovej práce: organizovanie skupinových aktivít, pastoračné rozhovory, evanjelizačné príležitosti, praktická pomoc, finančný manažment a administrácia, štúdium, príprava a samotná služba slovom.

Pristupoval k týmto výzvam ochotne a zodpovedne, tvorivo. Je komunikatívny. Preukázal schopnosť nielen tím viesť, ale byť aj jeho pozitívnou súčasťou pod vedením niekoho iného. Jeho ústretová povaha k núdzi iných a citlivosť na potreby rôznej práce tvoria výraznú črtu jeho osobnosti, čo je možné vnímať ako možný rizikový faktor smerujúci k prepracovanosti. V oblasti časového manažmentu je dochvilný a spoľahlivý. Považujeme za veľmi pozitívne, že je prístupný rozhovorom, v ktorých je možné vysloviť aj kritické poznámky k jeho službe a tiež zdieľať korektívy a podnety pre jeho život.

S vďačnosťou voči Pánu Bohu rozpoznávame u brata povolanie od Pána Boha k zvestovaniu Slova a potrebné obdarovanie ku kazateľskej práci.

Ján Máhrlik sa narodil 22. 12. 1985 v Trenčíne. Absolvoval inžinierske štúdium na Žilinskej univerzite a online štúdium na Moore Theological College (Austrália), v rámci ktorého získal Intermediate Theological Certificate. Členom Cirkvi bratskej je od roku 2005. Je ženatý a má dve deti. Pracoval ako vikár v zbore CB Maják vo Vsetíne (preto stanovisko v češtine).

Zo stanoviska staršovstva zboru: Vikár Ján Máhrlik zahájil svoju dvouletou vikárskou praxi ve Sboru Cirkve bratské ve Vsetíne – Maják na jaře 2014. Jeho hlavní zodpovědnosti ve sboru jsou: vedení mládeže, služba kázáním, příprava a podpora vedoucích hudebních kapel, evangelizační a kontaktní kluby na

středních školách, IT. Byl také plně zapojen do práce staršovstva.

Během doby praxe Ján kázal ve Vsetíně, Olomouci, Šumperku a na Velké Lhotě. I přes rozdílnost dynamik a tradic těchto sborů a stanic byl všude velmi vítán a opakovaně zván na další a další kázání. Jeho služba Božím slovem je na velmi vysoké úrovni (jasný a zdravý teologický základ, jeho kázáním rozumí jak křesťané, tak hosté ze sekulárního prostředí). Jeho kázání jsou velmi oblíbená jak mezi mladými, tak i mezi nejstarší generací.

Ján Máhrlik je velmi silný a obdarovaný vedoucí. Umí pracovat v týmu, týmy také umí vést. Umí se podřízovat, zvládá dobře stres, není konfliktní povahy. Má jasnou vizi a jasné povolání do služby Bohu a lidem.

V oblasti pastorační se velmi dobře osvědčil v rámci služby mladým lidem – rozumí velmi dobře lidem z křesťanského i z nekřesťanského prostředí.

Místo, které považujeme za potenciálně ohrožující další kroky, službu a rodinu Jána Máhrlika je jeho vysoké a nezdolné tempo. Tento rys máme obecně tendenci chválit a vítat. U Jána máme obavu, aby jej jeho vysoké tempo a množství úkolů, které na sebe bere, nezničilo. Ján se bude muset ještě učit schopnosti odpočívat. Bude to také výzvou pro staršovstvo sboru, kde bude Ján kazatelem, aby jej dostatečně ochránilo před tímto jeho rysem.

Tomáš Henžel sa narodil 23. 8. 1982. Je ženatý, má tri deti. Absolvoval Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Olomouci a ročný pobyt na biblickej škole Cornhill Training Course v Londýne. Rok pôsobil ako misionár v Tanzánii. Členom cirkvi je od roku 2001, starším zboru v Nitre je od roku 2009 a v roku 2014 sa v Nitre stal vikárom.

Zo stanoviska staršovstva zboru: Tomáš Henžel slúži v misijnom zbore v Nitre, odkedy sa do Nitry presťahoval v roku 2008. Pracoval v tíme s kazateľom Pavlom Čechom, po vzniku zboru bol vymenovaný Radou CB za člena staršovstva. V súčasnosti je podpredsedom staršovstva a podpredsedom Odboru pre zakladanie zborov (PLANt.sk). Okrem úväzku v zbore ešte pracuje v medicínskom povolaní, čo mu umožňu-

je nielen udržiavať si profesijnú úroveň lekára, ale vidí to ako dôležitý priestor pre autentické vzťahy s ľuďmi. V takomto rozložení síl – v Cirkvi bratskej nie bežnom – sa prejavuje jeho veľká obetavosť a angažovanosť pre rozvoj, resp. zakladanie zboru. Už pred vikariátom venoval v zbore veľa času vyučovaniu kázanim, vedeniu staršovstva, osobnej pastoračii a práci so skupinou mladých ľudí. Úväzok vikára mu k tomu poskytol viac oddeleného času, vidí však potrebu disciplinovaného rozdelenia času a záťaže medzi zamestnanie, službu v zbore a rodinu.

Nakoľko zbor nemá správcu, Tomáš je v podstate zodpovedný za zbor spolu s ostatnými staršími. V tejto úlohe doteraz veľmi dobre obštal. V práci staršovstva sa cieľavedome a systematicky usiluje biblicky definovať základné (kľúčové) prvky vierouky, profilu starších a práce staršovstva. Porady staršovstva vedie obvykle za prítomnosti administrátora a úzko a rád s ním spolupracuje.

Je výraznou osobnosťou, má a obhajuje si svoj názor, ale nie je nevšímavý k hlasom okolia. Je priamy. Názory alebo závery, najmä nepríjemné, nezvykne zaobalovať do eufemizmov. Nemá problém rešpektovať vekom starších a nepovyšuje sa nad menej skúsených. Obracia sa však hlavne k tým, od ktorých môže načerpať, alebo za vedenie ktorých má zodpovednosť. Usiluje sa o vytvorenie takej kultúry v zbore, ktorá vedie k multiplikácii nových učeníkov skrze súčasných učeníkov bez závislosti na mimoriadnych jedincoch. Nezakladá si na svojom postavení, vystupuje neformálne a spolupracujúce okolie vedie k modlitebnému životu. Nie je negativistický ani defenzívny. Jeho osobná spiritualita sa prejavuje ako hlboko zakorenená v Kristovej milosti a v tom vidí svoju dostačnosť pri vedomí svojich limitov, slabostí aj zlyhaní.

Ján Verčimák sa narodil 17. 2. 1984 v Prešove. Absolvoval magisterské štúdium na Katedre teológie a katechetiky UMB v Banskej Bystrici a trojročný pobyt v zbore City Church Birmingham v Británii. Je slobodný. Členom Cirkvi bratskej je od roku 2003. V zbore v Leviciach pôsobil od roku 2011 ako pastoračný asistent a od roku 2013 ako vikár.

Zo stanoviska staršovstva zboru: Brat Janko sa veľmi zodpovedne ujal každej práce, ktorá mu bola zverená a rozvíja nielen pridelenú službu, ale aj svoje zručnosti. Pri vedení tímov sa učí byť lídrom, ktorý je nielen priateľský, ale aj cieľavedomý. Veľmi ochotne sa zapája do modlitieb, pričom jeho modlitby sú stručné, ale výstižné. Je užitočným a aktívnym členom každého tímu – formálneho aj neformálneho.

Je zborotvorný, tímový, obetavý, veľkorysý, štedrý, úprimný a chce rásť vo svojom charaktere. Málo sa sťažuje na čokoľvek okrem toho, že je niekedy unavený a má málo času na veľa vecí. Je založením extrovert, a preto rád a intenzívne nadväzuje a prehľbuje svoje vzťahy s ľuďmi; uvedomuje si však, že jeho kapacita pre intenzívne vzťahy je obmedzená. Miluje pobyt v prírode a je fanúšikom dobrého humoru.

V duchovných postojoch je jasný, spoľahlivý a osobným štúdiom prehľbuje svoje teologické poznanie a presvedčenia. V rozhodovaniach o kľúčových veciach sa vždy pýtal staršovstva a kazateľa na ich názor.

Na jeho nedeľných kázňach zreteľne vidieť ovocie výkladového prístupu k biblickému textu a zároveň sa zameriava na jasné a praktické aplikácie. Pri kázňach niekedy pôsobí neisto. Potrebuje porásť v oblasti organizácie druhých, osobnej časovej disciplíny a verbálnej artikulácie, aby mu dobre porozumela aj stredná a staršia generácia. K tomu ho aj chceme naďalej povzbudzovať a viesť. ■

Otcovia kazatelia (T. Máhrík, klavír, J. Henžel, spev) venovali synom kazateľom pieseň:
Ja som vesmír sformoval

ZLATÉ PRAVIDLO MORÁLKY – ODPOVEĎ, ČI OTÁZKA?

TIBOR MÁHRIK

(Prednáša na FF Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, CB Žilina)

V rámci súčasných diskusií v odborných kruhoch, ale aj na platforme širšej spoločnosti, kde sa riešia celospoločenské otázky, sa čoraz viac dostáva do popredia problematika morálnosti, otázka etických východísk, výzva hľadať riešenia etických dilem na svetle morálnej filozofie. Týka sa to nielen politiky, ale i sveta technológií, biznisu, rodinného života či všetkých oblastí bádania človeka. Dnešné filozofické okienko preto venujeme uvažovaniu nad tzv. Zlatým pravidlom morálky.

Zlaté pravidlo morálky je všeobecne známe v negatívnej a pozitívnej forme: (Ne)rob iným to, čo (ne)chceš, aby iní robili tebe. Nejde však o princíp reciprocity, podľa ktorého by som za mojím konaním očakával podobnú „odozvu“, ale skôr o môj jednostranný morálny záväzok – akýsi postoj, ktorý zaujímam voči spoločnosti, ktorého som súčasťou, bez ohľadu na postoje a morálnu prax môjho okolia. Jeho skutočný pôvod zostáva pre filozofov záhadou, aj keď tento „pojem“ sa objavuje už v 17. storočí. Dôvodom je fakt, že sa v rôznych modifikáciách vyskytuje vo všetkých kultúrach, náboženských systémoch a spoločensko-ekonomických formáciách. Pozrime sa na niektoré.

V staroegyptských textoch (cca 2000 BC) nachádzame viaceré verzie, napr. „To, čo nenávidíš, keď sa robí tebe, nerob inému.“ V čínskej tradícii je známa myšlienka Konfúcia (500 BC): „Nikdy nerob iným to, čo by si nechcel, aby tebe robili.“ Pozitívnu verziu priniesol Laozi (450 BC): „Považuj zisk/úspech svojho blízkeho ako svoj vlastný a jeho stratu/neúspech ako svoju vlastnú.“ V indických eposoch (850–650 BC) Vidura pripomína cnotné úsilie človeka: „...cestou sebakontroly a dodržiavaním dharmy usiluj najmä o to, aby si zaobchádzal s inými tak, ako zaobchádzaš so sebou samým.“ Peržania (300 BC) poznali inú verziu: „Čokoľvek je nepríjemné tebe, to nerob iným.“ Známy je tiež Mohammedov výrok (cca 630 AD): „Nikomu neublížuj, aby nikto neublížoval tebe.“ Buddha (623–543 BC) vychádzal zo základnej tézy – ako som ja, tak sú oni, práve tak, ako sú oni, som ja – pri formulovaní mnohých etických pravidiel, napr.: „Ak si predstavíš seba na mieste toho druhého, nikto nebude môcť zabiť alebo dať inému dôvod zabiť.“ „Ak niekto, usilujúc o svoje šťastie, utláča pritom iné bytosti túžiace po šťastí, nakoniec šťastie nezíska.“

Zlaté pravidlo morálky má svoje podoby v psychológii, ekonomike, environmentalistike i v právnych sys-

témoch. Výzva správať sa k iným tak, ako by sme si priali, aby sa iní správali k nám, tvorí základnú etickú os uvažovania humanistov. Vžiť sa do situácie iného, rešpektovať hodnotové súradnice toho druhého, tolerovať kultúrny kontext toho druhého, atď. sa preto prirodzene stalo morálnym imperatívom vzdelaného, progresívneho a inkluzívne ukotveného človeka 21. storočia. Vo všeobecnosti platí predstava, že aj keď „zlaté pravidlo“ sa nachádza vo všetkých náboženských systémoch bez výnimky, ani jedna jeho verzia nepredpokladá existenciu Boha, [1] resp. jeho uskutočňovanie nie je nijako podmienené a viazané na Boha. Súčasná diskusia o fundamentoch etiky však prináša otázky, ktoré smerujú k tomu, že porozumenie zlatého pravidla morálky, ukotvené na výlučne humanistických základoch porozumenia sveta, vôbec nie je také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá. Naráža na problémy, ktoré sa z perspektívy humanizmu ani vyriešiť nedajú.

Ježiš Kristus formuloval zlaté pravidlo pozitívne: „Rob iným to, čo chceš, aby iní robili tebe. V tom je celý Zákon Mojžišov a učenie prorokov.“ (Mt 7, 12) Odvolával sa pritom na obsahový dôraz textov SZ, ktoré adresovali vzťah k cudzincom, zdravotne a sociálne hendikepovaným a blížnym v rôznych sociálnych, verejno-právnych a náboženských kontextoch (Lv 19), a to napriek tomu, že sú formulované v negatívnej podobe: neutláčaj, nekradni, nepomsti sa, neprechovávaj... Zaujímavosťou je, že väčšina etických dôrazov ide v pároch: Nerob... + Rob... Dokonca väčší textový celok – kľúčová časť kapitoly (vv. 13–17) – je rovnako rámcovaný: začína negatívne „Neutláčaj svojho blízkeho...“ a končí pozitívne „...ale miluj svojho blízkeho ako seba samého; ja som Hospodin.“ Ukazuje sa, že negatívna a pozitívna forma zlatého pravidla nie sú v symetrickom vzťahu. Každá z nich sa dotýka iného aspektu ľudského zmyšľania, pocitov a vnímania skutočnosti. Obidve však smerujú k spoločnému bodu:

„Ja som Hospodin.“ Má táto záverečná klauzula hlbšie filozofické zdôvodnenie, a teda aj následné etické dôsledky?

Negatívna forma jednoznačne rezonuje s pasivizmom. Za postojom „nebudem“ je skrytá defenzíva. Motívom môjho „nekonania“ je akási ochrana „môjho“ sveta, priorit, hodnôt, kultúrnych preferencií, atď. Základom je „moje“ porozumenie sveta, „moje“ hodnoty, „moje“ preferencie..., ktoré si chcem chrániť nepriamo tak, že nebudem robiť smerom k iným nič, čo by sa mne nepáčilo. Negatívna forma nás nevedie k otázkam typu: „Čo si želá môj partner? Priateľ? Bližný? Sused? Kolektív, kde pracujem... Cirkevná komunita...“ atď. Naopak, je to práve pozitívna forma morálneho pravidla, ktorá človeka zaväzuje k aktívnemu načúvaniu, k empatii, k záujmu o svoje okolie a k snahe porozumieť iným. Formula „rob/konaj“ otvára obsahové rozmery imperatívov, ktoré by mali garantovať morálne konanie, ktoré bude prospešné všetkým. Je to však naozaj tak?

Prvým vážnym problémom je skutočnosť, že žijeme v rôznych kontextoch. To, čo sa považuje v jednej kultúre za morálne prijateľné (napr. polygamia v Islame), je v inej kultúre (napr. európskej) považované za nemorálne a nelegálne. Aplikovanie zlatého pravidla morálky tak naráža na hranice, ktoré nie je možné uspokojivo prekonať jeho negatívnou či pozitívnu formuláciou. Ide o situácie, v ktorých ide na opačných stranách hranice o také morálne postoje, ktoré nie sú vzájomne tolerovateľné. V takýchto prípadoch nevystačíme s egoisticko-altruistickým nazeraním na morálne východiská a prax.

Na druhý problém poukázal už Immanuel Kant. Podstatou jeho argumentu je odlišná situačná pozícia v nazeraní na aplikovanie pravidla. Ide o situáciu, v ktorej odsúdený kriminálnik žiada sudcu o oslobodenie na základe tohto pravidla a argumentuje tým, že predseda sudca by nechcel, aby jeho niekto poslal do väzenia a preto ani on by to nemal robiť iným. Pozitívna a negatívna forma pravidla preto má svoje miesto v hľadaní morálnych odpovedí na otázky, ktoré prináša život. Otvára priestor pre cnosti človeka, lásku aj odpustenie, altruizmus a aktívny záujem o toho druhého, aj keď pravidlo automaticky nemusí priniesť morálne pozitívum do spoločnosti.

Osobitným problémom je aplikácia pravidla vo chvíli, keď má dôjsť k reakcii medzi ľuďmi vyznávajúcimi odlišné hodnoty. Čo ak ide o fanatika, ktorý si neváža život? Zlaté pravidlo morálky v takomto prípade môže otvoriť morálny priestor pre to, aby s čistým svedomím zabil desiatky ľudí na svojej samovražednej misii. Ľudia majú totiž rôzne chute, rôzne predstavy o tom, čo je správne a žiadateľné. Morálne pravidlo sa v špinavých rukách môže ľahko stať nebezpečným nástrojom legalizácie nemorálnych praktík. Vhodným príkladom je čierny pasažier v prostriedkoch MHD, alebo nejaká krajina EÚ, ktorá profituje zo svojho členstva v únii, ale odmieta sa finančne podieľať na spoločných záväzkoch.

Podľa Karla Poppera je zlaté pravidlo dobrým štandardom, ktorý je ďalej zdokonalený tým, že sa druhým robí to, kdekoľvek je to možné, čo chcú, aby sa im robilo [2]. Problém však tkvie v tom, ako sa máme dozvedieť, čo si iní prajú. Odkiaľ vieme, že majú správne porozumenie samých seba a pravdivé poznanie sveta? Situáciu komplikuje sémantická a procesuálna stránka komunikácie. Odkiaľ vezmeme istotu, že oni správne vyjadrili svoju predstavu o tom, čo si prajú a že my sme im správne porozumeli? A posledná námietka v popperovskom nazeraní je tá, že v takomto prípade nejde o morálne pravidlo, ale o deskripciu (popis) mechanizmu, podľa ktorého sa človek rozhoduje pri svojom konaní. Seberegulačný rozmer zlatého pravidla sa týmto výrazne oslabuje a prestáva byť princípom, ktorý nielen poskytuje preskriptívne (predpísané) horizonty etiky, ale tiež odкрýva podstatu morálneho konania človeka. Zlaté pravidlo morálky sa stáva indikátorom existencie takej etickej entity, vo svetle ktorej pozitívne a negatívne interpretácie dostávajú koherentný zmysel vo vzájomnom vzťahu.

Posledným problémom je fakt, že žiaden človek nie je ideálnym pozorovateľom, ktorý by z nejakého neutrálného bodu posudzoval morálnu váhu jednotlivých komponentov, vstupujúcich do dialektiky zlatého pravidla. Každý človek má totiž nejaké predsudky, vlastné hodnotové a kultúrne preferencie, obmedzenia v komunikácii so svojim okolím. Nemôže preto s definitívnou platnosťou vyniesť absolútne morálne sudy nad nikým – dokonca ani nad sebou samým. Takýmto pozorovateľom dokonca nemôže byť ani svedomie človeka, nakoľko nie je absolútne, ale ide o kultúrne, nábožensky a sociologicky podmienený fenomén.

Otázka, či morálne kategórie spadajú do sveta relatívnych fenoménov, alebo majú svoje absolútne súradnice, tak zostáva z humanistického pohľadu nezodpovedateľná, hoci je v súčasnosti mimoriadne aktuálna a viac naliehavá ako kedykoľvek predtým. Súčasný relativizmus v etike a filozofii totiž naráža na problém konzistencie. Zdá sa, že hlbšie porozumenie súčasným etickým výzvam je potrebné smerovať v intenciách žido-kresťanskej interpretácie sveta. V ňom negatívna aj pozitívna formulácia morálky smeruje k zjednocujúcej metafyzickej skutočnosti – existencii Stvoriteľa, absolútnej pravdy, toho, ktorý má definitívne odpovede. V takom prípade zlaté pravidlo morálky svojou podstatou prestáva byť pravidlom, ale stáva sa otázkou. Akýmsi ukazovateľom obmedzenosti ľudského poznania, potvrdením existenciálnej nutnosti poznávať a objavovať morálne rámce, hľadať etické riešenia konkrétnych situácií, ktoré človeka presahujú. ■

Použitá literatúra

- [1] Epstein, G. M. *Good Without God: What a Billion Nonreligious People Do Believe*. New York, Harper Collins, 2010, s. 115.
- [2] Dupré, B. *Filozofia – 50 myšlienok, ktoré by ste mali poznať*. Bratislava: Slovart, 2011, s. 78.

BOHOSLUŽBY V MOZAIKE

ERVIN MITTELMANN

Tím Mozaiky

Od vzniku myšlienky Mozaiky sme prešli desiatkami drobných, ale aj väčších zmien. Máme za sebou pády, konflikty, straty, nedorozumenia, ale aj výhry, radosti, odpustenia, milosti. Veľmi podstatný je pre nás pokrok. Učíme sa „duchovne horieť“. Považujeme to za tvrdú drinu. Pretože dobre horieť budeme, iba ak budeme správne, jednotne, vášnivo, múdro a každodenne uctievať Boha. Pretože dobre horieť budeme, iba ak budeme správne, jednotne, vášnivo, múdro, každodenne žiť misijný životný štýl. Pretože dobre horieť budeme, iba ak budeme správne, jednotne, vášnivo, múdro, každodenne nasledovať Krista ako Jeho učeníci. To nie je len o pocitoch. To nie je len o nadšení. To nie je o charizmatickom lídrovi ani o plánovaní. Nebude sa to však diať spontánne. Spontánne sa deje to, že naše každodenné problémy vytvoria v nás zlé pocity. Tie nás vedú k hnevu a nezáujmu budovať zbor. Spontánne sa deje to, že prichádzajú neúspechy a nadšenie pomaly či rýchlo mizne. Spontánne sa deje to, že na hlavnom lídrovi sa prejavuje únava, vyčerpanosť, ale aj hnev zo vzájomného nepochopenia a obviňovania sa. Spontánne sa deje to, že plánovať nechceme, lebo „Duch nás vedie...“

Duchovný pokrok aj pokrok rastu zborov má mnoho úrovní. Spomeniem dve: stabilita a oheň. Duchovný pokrok by mal byť formálne stabilný – pre smerovanie, transparentnosť, disciplínu. Mal by byť ale aj horiaci. Ak kresťan nehori, veľa z neho nie je. Ak sa niekomu tieto slová zdajú tvrdé, nech si prečíta Ježišove slová, napríklad v Lukášovi 3, 9, Matúšovi 8, 18-22, slová Jána Krstiteľa a mnoho podobných. Stabilita a oheň. Mentálna, osobná, emocionálna, vieroučná stabilita. Oheň „Ducha“, prvá láska, vášeň, radosť. Nie, nehovorím o „hula-hula hop-hop“ kresťanstve. Hovorím o stabilite a ohni. Bez stability sme detinskí. Bez ohňa, vášne, lásky sme zas prázdni. Veľmi dobrým príkladom je manželstvo. Pre porozumenie stability a ohňa si manželia skúste toto duchovné cvičenie. (Na vlastné riziko. Je vysoké.) Oboznámte prosím manželku, že to je iba cvičenie! Povedzte dnes večer svojim manželkám: „Končím v práci, lebo sa tam *necítim* dobre. *Nebaví* ma to tam. Je tam *nuda*. *Bojím sa* toho a tamtoho. Vlastne, aj doma je *neskutočná nuda*. Ja *vlastne neviem*, či chcem byť tvojím manželom. Nemám *istotu*. Vieš čo, miláčik, dajako ma ani ty *nepríťahuješ*. *Nemám z teba radosť*.“ Asi stačí. K tomu tri veci. Prvá: S vysokou pravdepodobnosťou nebudete v ten večer spať v spálni, alebo si koledujete o obrovský problém. Druhá: Viete, že som nepopísal sci-fi príbehy, ale – žiaľ – realitu mnohých. Tretia: V duchovnej oblasti nám takéto emócie a správanie vôbec nevadia. Zvláštne.

ČO S TÝM? – UCTIEVANIE

Zakladať, ale aj budovať zbor sa teda bez stability a vášne nedá. To platí aj pre Mozaiku, ale aj pre vaše vzácne domáce zbory. Kde začať? Či – kam položiť dôraz? Samozrejme, je to súbor vecí, avšak na niektoré je potrebné sústrediť sa zvlášť. Uctievanie Boha. Ako „modelujeme“ uctievanie Boha? Ako to „robíme“? Začína to (nekončí!) nedeľnou bohoslužbou s pastierskym vyučovaním Božieho slova. Uctievať Boha sa učíme v nedeľu. Pokračujeme v detskej izbe alebo pri stole

s deťmi doma. Uctievaním vzdávame chválu Bohu tým, že mu dovoľíme formovať naše životy Jeho slovom.

Deuteronomium 31, 11–13:

...keď sa všetok Izrael príde ukázať pred Hospodina, svojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí, budeš predčítavať tento zákon, aby ho počul celý Izrael. Zhromaždi ľud, mužov, ženy, deti a cudzincov, ktorí bývajú v tvojich bránach, aby počuli a učili sa báť Hospodina, vášho Boha, aby zachovávali a plnili všetky slová tohto zákona. Aj ich synovia, ktorí ho ešte nepoznajú, nech ho počujú a učia sa báť Hospodina, vášho Boha, po všetky dni vášho života na zemi...

Táto téma sa opakuje v celej Starej zmluve. Žalmisti opisujú, ako milujú Božie slovo.

Alebo niečo z Novej zmluvy.

List Hebrejom 12, 22–25a:

...No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k desiatitisícim anjelov, k veľkolepej slávnosti, k zhromaždeniu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, k Ježišovi, prostredníkom novovej zmluvy, ku krvi očistenia, ktorá volá hlasnejšie než krv Ábela. Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí...

Efezským 5, 19–20:

...Hovorte spoločne žalmy, hymny a duchovné piesne, v srdci spievajte a oslavujte Pána, za všetko ustavične vzdávajte vďaka Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista.

PREČO JE PRE MOZAIKU UCTIEVANIE S VYUČOVANÍM TAKÉ DÔLEŽITÉ?

(Nedeľné ako model, ale každodenné ako cieľ.)

V tejto časti vám chcem otvoriť naše dvere, aby ste videli, čím žijeme a ako riešime naše bohoslužby – MABy. Naš typický program je takýto: Pieseň/chválo-

spev (nedelíme štýly), pieseň, spoločné čítanie Apoštolského kréda, pieseň, kázanie, diskusia na kázanie, pieseň, modlitby, pieseň, Pánova modlitba, pieseň, požehnanie.

Čo sme potrebovali riešiť? 1. Našou túžbou je uctievať Boha. 2. Našou potrebou je uctievať Boha. 3. Potrebuje sa učiť uctievať Boha. 4. Túžime prepojiť „nedelne“ uctievanie Boha s našim každodenným uctievaním ako životným štýlom. 5. Túžime vytvoriť zdravú a inšpiratívnu kultúru. 6. Túžime sa učiť radosti. 7. Túžime byť zrozumiteľní svetu. 8. Každý z nás „vieme“ veľa rôznych vecí o Bohu, ale túžime spolu spoznávať/dotýkať sa Boha. 9. Túžime prijímať spoločnú víziu Božej slávy. 10. Túžime spolu počúvať Božie slovo. 11. Túžime byť spolu smerovaní Bohom a Jeho slovom pre každodennú realitu. 12. Túžime intelektuálne rozumieť a byť vzdelávaní v tom, ako hovoriť o Bohu medzi sebou, ale aj svojim neveriacim priateľom. 13. Túžime byť jednotní a povzbudzovať sa v jednote. 14. Túžime sa povzbudzovať a jednotne vyjadrovať, že sme jeden Boží ľud. 15. Túžime jasne vyjadriť, kto sme a o čo nám ide – pre cirkev (napr. CB), ale aj pre našich neveriacich priateľov.

Ako sme to vyriešili?

Pripravili sme sériu kázní „HODNOTY MOZAIKY“.

1. Menej náboženstva – viac Ježiša
2. Biblia je viac ako múdrosť
3. Kresťan = učeník Ježiša Krista
4. Vzájomne sa podporujeme v učeníctve
5. Šírimo dobrú správu – evanjelium
6. Navzájom si prakticky pomáhame
7. Mozaika je tu pre všetkých ľudí bez rozdielu

Každé kázanie je nahraté na MP3. Webová stránka je vo „výrobe“. Na každé kázanie máme následnú diskusiu. Ak dovoľíte, poviem vám viac o týchto témach. Sú zoradené podľa priorít a nadväzujú na seba. Napríklad 4 nemá význam bez 1, 2, 3. Stavíme určitú „pyramídu“, kde 1 je prízemie, 2 je prvé poschodie, 3 je druhé a tak ďalej.

1. Menej náboženstva – viac Ježiša

Pre Mozaiku je absolútne kľúčový Ježišov život, Ježišove slová a Ježišove dielo – Evanjelium. Centrom, dôvodom existencie a cieľom Mozaiky nie je líder, ani vízia, ani lepší zbor, ani ďalší zbor, ani naša nespokojnosť či konflikt. Dôvodom existencie a cieľom Mozaiky je Ježiš Kristus. On je konečné a vtelené Božie slovo. On je Spasiteľ, Pán, Kráľ, je stredom a centrom biblického metapribehu. On je dokonalosťou nedokonalých biblických lídrov. On sám je Evanjelium – dobrá správa. Doktrínálne a pastiersky (nerozdeľujeme) Evanjelium znamená:

1. V Ježišovi Kristovi sme ADOPTOVANÍ. Sme prijatí – patríme do Jeho rodiny. Boh nás dokonale prijal a miluje.
2. V Ježišovi Kristovi sme OSPRAVEDLNENÍ. Svätý Boh nám úplne odpustil hriechy a trest. Boh nás vyhlásil za spravodlivých.

3. V Ježišovi Kristovi sme ZACHRÁNENÍ. Satan nás už nedrží v pazúroch. Máme večný život a čaká nás úplná obnova.

4. V Ježišovi Kristovi sme OŽIVENÍ. Duch Svätý žije v nás a my máme od Boha nový život a novú identitu.

Nemáme čo pridať, iba ďakovať. „Bohoslužbovať“ nie naklonením si Boha, ale vďačnosťou.

2. Biblia je viac ako múdrosť

Dokonalým Božím slovom je Ježiš Kristus. Božie slovo je to, čo Boh hovorí. Božie slovo je napísané a je ním Biblia. Božie slovo je slovo o Bohu a o človeku. Samozrejme, pre správne porozumenie potrebujeme Bibliu kriticky študovať a skúmať, čítať, milovať, diskutovať, meditovať a počúvať.

3. Kresťan = učeník Ježiša Krista

U učeníka vidno, že Evanjelium Ježiša Krista (bod 1) je najväčšou radosťou jeho života. Pozná jeho hodnotu (bod 2) a stala sa jeho najvyššou životnou hodnotou. Nielen proklamatívne, ale reálne, viditeľne. Ak akýkoľvek človek hlbšie spozná „kresťana“ a nerozpozná, že Ježiš je jeho najvyššia hodnota, tak to je preto, že to nie je pravda. Učeník je vierou znovuzrodený. Dôvera je pohonom. Učeník miluje Ježiša, dôveruje mu a jeho život sa mení do veľmi praktických podob Evanjelia.

4. Vzájomne sa podporujeme v učeníctve

Cirkvi ako Kristovmu telu rozumieme tak, že každý jeden veriaci-učeník má svoje hodnotné miesto a obdarovania. Každý veriaci-učeník má dokonca radostnú zodpovednosť za duchovný rast minimálne za dvoch a viac ľudí v cirkvi. To znamená, že každý jeden podporuje ďalších k duchovnému rastu. V tomto nikto nie je viac ani menej. Rozumieme tomu tak, že duchovní lídri – starší – idú v tomto príkladom a prakticky ukazujú, ako môže celý zbor a aj „najslabší“ člen slúžiť, podporovať a budovať druhého.

5. Šírimo dobrú správu – Evanjelium

Nemôžeme robiť 100 vecí. Môžeme však robiť zopár a poriadne. Božiu slávu a Evanjelium vidíme ako „vektor“. *Vektor je veličina určená smerom a zmyslom. Je to smerová veľkosť (slovník cudzích slov)*. Samotná Božia sláva a Evanjelium vo svojej podstate nemôže stáť. Musí sa pohybovať. Je to zvesť (bod 1) v pohybe. Odkiaľ? Od samotného Boha, centra vesmíru a dejín do „všetkých končín zeme“. Všetky končiny zeme niekedy vnímame zemepisne – Afrika, Ázia a podobne. V Mozaike sa učíme rozumieť a prakticky prejavovať, že končiny zeme začínajú tam, kam sa naše oči pozrú a koho sa dotknú. Končiny zeme začínajú našimi najbližšími, úzkou rodinou. Potom najbližším susedstvom. Pokračujú zamestnaniami, školami, kamarátmi. A až potom... až potom ideme do Afriky. Sme tu najprv preto, aby Evanjelium prakticky menilo naše okolie. Preto sme tu a nie tam. Tu sme všetci, tam niektorí.

6. Navzájom si prakticky pomáhame

Tento bod je trochu tragikomickou realitou. Príklady: „Budem sa za teba modliť“ – ale nemodlím sa teraz.

„Povedz, keď by si niečo potreboval“ – keď potrebuje, nemám čas. „Sme duchovná rodina“ – ale nič ti nepoviem, o súkromí sa ne bavíme a nieže sa odvážiš povedať mi niečo k mojej výchove detí. „Máme sa radi“ – ale celý týždeň si ani nezačujeme. „Vážim si ťa“ – ale nemám problém ťa ohovárať. „Sľúbim ti hocičo“ – ale nemusím to splniť, veď nie sme zákonníci, však? „Podporujem ťa“ – duchovne, nijak inak, veď žijeme zo vzduchu.

Drahé sestry a bratia! Neviem, kde vznikla chyba. Posledné dve dekády narástol vek technológií a virtuálnych realít. Vráťme však kresťanstvo do reality. Povzbudzujeme sa k pravdivému charakteru, dodržiavaniu sľubov, zodpovednosti, pracovitosti. „...príď kráľovstvo Tvoje, buď vôľa Tvoja, ako v nebi, tak i na zemi...“ Pracovať na Božom kráľovstve nerovná sa vyčerpaný kazateľ, ktorý sa stará o všetko. Pracovať na Božom kráľovstve je nebeská – ale na Zemi viditeľná – dôsledná etika všetkých kresťanov-učeníkov. Cirkvi je úžasná milostivá laboratórium, kde sa to všetci môžeme učiť – správať sa k sebe tak, akoby sme už boli v konečnom Božom kráľovstve.

7. Mozaika je tu pre všetkých ľudí bez rozdielu

Samozrejme, že máme k niektorým ľuďom prirodzene bližšie. Niekoľkokrát som dostal otázku: „Môžu byť medzi vami aj nebitkári? Introverti? Ženy?“ Poviem vám, ako to je. Ja osobne sa sústredím na „bitkárov“. Viete, koľko je bitkárov v Mozaike? Štyria. Máme ženy, máme deti, máme intelektuálov, máme introvertov, máme extrovertov, máme telesne postihnutého, máme rodiny, máme singles. Cirkvi by nemala byť postavená na obraz lídra, ale na obraz všetkých lídrov, ktorí nasledujú svojho veľkého lídra Ježiša Krista. Cirkvi potrebuje vedieť, pre koho tu je. Pre tých, ktorí sú „chudobní a skrúsení srdcom, zajatí, slepí, utláčaní...“ (Lukáš 4, 18) Kde sú tí ľudia? Všade okolo nás. Vidíme ich? Počujeme ich? Milujeme ich? Trávime s nimi čas? Sme tu pre nich?

Prajem všetkým čitateľom veľa Božej milosti a požehnania. ■

19. mája sa v hoteli Carlton v Bratislave uskutočnilo predstavenie knihy **N. T. Wrighta: *Prekvapení nádejou***. Predseda predstavenstva vydavateľstva Porta Libri Marek Markuš pri tejto príležitosti o vydaní knihy hovorí: „Ktosi o ňom povedal, že je to C. S. Lewis 21. storočia, čo nás ako slovenského vydavateľa C. S. Lewisa okamžite zaujalo. No je aj mnoho ďalších dôvodov, prečo sme sa vo vydavateľstve začali zaujímať o dielo N. T. Wrighta. Mňa osobne oslovil svojím novátorským sviežim štýlom, ktorým píše o témach, doktrínach kresťanskej viery, o ktorých sme si možno mysleli, že už bolo o nich napísané a povedané všetko. Keď som čítal jeho knihy, vynoril sa mi v mysli obraz diamantu, ktorý možno vybrúsiť aj z iných strán, než z tej, na ktorú sme sa pozerali my. Ale N. T. Wright ho zobral, vybrúsil z inej strany a zrazu ten diamant zasvietil novými farbami.“

N. T. Wright je popredný novozemulvny teológ a svetový odborník na dejiny ranného kresťanstva. Je profesorom na Teologickej fakulte Univerzity St. Andrewa v Škótsku. V minulosti slúžil ako biskup diecézy v Durhame, pôsobil na mnohých významných univerzitách v Anglicku i Kanade. Je autorom viac ako 35 odborných a populárnych kníh. Po celý život sa venuje výskumu teológie apoštola Pavla, čo zhrnul v monumentálnom diele *Paul and the Faithfulness of God*. Svojím dielom prekročil hranice vlastnej anglikánskej tradície a je uznávaným autorom tak v protestantskom, ako aj v katolíckom prostredí.

PREKVAPENIA Z PREKVAPENÍ... (Meditácia nad knihou N.T. Wrighta *Prekvapení nádejou*, Porta Libri 2016)

ŠTEFAN MARKUŠ
Foto: B. PIATKO

Kniha Toma Wrighta nás prekvapuje na každej strane. Oslovujú už úvodné otázky: „Na čo čakáme? A čo budeme dovtedy robiť?“ Autor tvrdí, že odpovede na ne sú predmetom jeho knihy. Cieľom je odhaliť tajomstvo konečnej nádeje o budúcnosti, o ktorej čítame v evanjeliách. O nádeji na spásu, vzkriesenia a večného života. Tom Wright nám vysvetľuje formu nádeje, ktorá prekvapuje na viacerých úrovniach. Na prvých stranách nás však uvedie do pochybností, keď tvrdí, že jeho hlavnou témou je porozumenie zmyslu smrti a súčasne reflexia úlohy kresťanskej cirkvi vnášať Božie kráľovstvo do reálneho sveta, kde existuje smrť a veľa bolesti.

Tom Wright vníma súčasné problémy sveta v kontexte zodpovednosti cirkvi „vystupovať z hmly“, do ktorej je ľudstvo lákané propagandou politikov, ekonómov, dokonca aj teológov. Cieľ „vystupovania z hmly“ nachádza v odpovediach na dve závažné otázky. Prvá znie: Aká je konečná kresťanská nádej? A druhá: Aká je v súčasnosti v našom svete nádej na zmenu, záchranu, transformáciu či nové možnosti? Zdôrazňuje, že „pokiaľ vidíme kresťanskú nádej ako *odchod do neba* či *spásu*, ktorá je v podstate mimo tohto sveta, potom tieto dve otázky nevyhnutne spolu nesúvisia“. Autorove riešenia nemám v úmysle vopred prezrádzať, lebo si

myslím, že by som narušil zážitok z čítania. Argumenty autora si musí každý čitateľ premyslieť a vyvodiť dôsledky. Upozorňujem však, že každý, kto v knihe začne listovať, bude neprestajne čeliť vážnej výzve, aby o Bohu premýšľal poctivo. Návodom pre poctivé uvažovanie o Bohu je nasledovné upozornenie: „Od Platóna cez Hegela až po súčasnosť mnohí z veľkých filozofov tvrdili, že to, ako premýšľame o smrti a o živote po nej, je kľúčom k serióznemu uvažovaniu o všetkom ostatnom.“

V čo vlastne veríme, keď slávime udalosti Veľkej noci? Veríme naozaj vo vzkriesenie tela? Kam odchádza duša po smrti? Veríme tomu, čomu verili prví kresťania? N. T. Wright ilustruje naše neistoty príbehom, ktorý sa raduje od stretnutia dvoch židovských filozofov v Cambridge. Ludwig Wittgenstein a Karl Popper sa stretli v klube filozofov a očití svedkovia ich konflikt opísali rôzne. Popper zaútočil na niektoré myšlienky Wittgensteina a pustili sa do slovnej výmeny. Wittgenstein sa urazil, vytiahol z krbu kutáč, vo vzduchu s ním zamával a opustil miestnosť. Za krátky čas sa rozšírili klebety. Jedni tvrdili, že Wittgenstein hrozil do červena rozpaleným kutáčom, iní zase, že studeným kutáčom. Niektorí hovorili, že opustil miestnosť spolu s Russellom, ďalší, že odišiel sám. Niektorí počuli buchnutie dvermi, iní, že odišiel pokojne. Príbeh má veľa verzií, dokonca o udalosti vznikla celá kniha. Popper sa pokladal za víťaza nad súperom a uveril svojej verzii. Viacerí účastníci sa vyslovili, že Popperova pamäť je nepresná. Z príbehu Tom Wright logicky vyvodzuje nasledovné: „Pri vyšetovaní nejakého činu sa dosť bežne stáva, že očití svedkovia sa navzájom nezhodnú. To však neznamená, že sa nič nestalo. O to zaujímavejšie je, že v našom príbehu k nezhode dochádza medzi svedkami, ktorí sú mimoriadne erudovaní a sú profesionálne zainteresovaní na poznávaní pravdy. Napriek tomu však k týmto nezhodám došlo. Podobne aj kresťanské evanjeliá potvrdzujú jeden ústredný fakt (bez ktorého by žiadne evanjelium nemalo zmysel), že niečo dôležité sa stalo asi päťdesiat rokov predtým, ako vznikli detailné zápisy a tieto zápisy sa v detailoch úplne nezhodujú. Niektorí hovoria, že tento fakt vrhá istú pochybnosť, či sa vôbec počas Veľkej noci niečo naozaj stalo. Z prvého storočia máme v štyroch evanjeliách, v Skutkoch a v Pavlových dielach paralelu rôznych rozprávání o Wittgensteinovom kutáči a moja otázka je jednoduchá: O čo tam vlastne išlo? Inými slovami: „Ako naozaj prázdny bol ten hrob vo veľkonočné ráno?“

Touto otázkou sa autor dostáva do centra svojej hlavnej témy, ktorá trápi veľké západné cirkvi posledných viac ako sto rokov. Kutáč sa stal predmetom metafory v dôležitej otázke zmŕtvychvstania. Má skúmanie histórie zmysel a podporí našu vieru? V rozoberaní tejto problematiky je „*Prekvapení nádejou*“ fascinujúcim čítaním. Autor nikoho nezavádza, iba tvrdí, že „napriek tomu, že očití svedkovia sa rozchádzajú v detailoch, niečo sa muselo stať.“

Presvedčivými argumentmi, že „niečo sa na Veľkú noc stalo“ autor nekončí – skôr veľkú tému vzkriesenia začína objavovať v neštandardom svetle. Analyzuje koncepcie smrti a vzkriesenia v antickom pohanstve

a judaizme, pokračuje vierou prvých kresťanov, ktorí zápasili s doktrínami o telesnej smrti a živote po smrti, ako aj o návrate do „raja“.

Silnou časťou knihy je kapitola s názvom „Boží plán budúcnosti“. Autor konštatuje, že súčasný svet aj cirkvi čelia chaosu, pokiaľ ide o budúcnosť. Život prvých kresťanov však podobnému chaosu nepodliehal. Ich viera vo vzkriesenie Ježiša bola pevnou baštou nádeje pre budúcnosť. Tom Wright spochybňuje mýtus pokroku a hovorí, že „utopický sen je v skutočnosti paródiou kresťanskej vízie“. Odmieťa liberálny modernizmus s predpokladom, že svet sa raz premení na

taký, aký sa ho rozhodneme urobiť. Charlesa Darwina zobrazuje ako ikonickú postavu, ktorá „straší mnohých“ a obviňuje ho, že priniesol do filozofického myslenia, v zmysle pokroku, presvedčenie, že všetko je vo svete možné – od eugeniky až po vedenie vojen. Obviňuje kresťanov, že sa nechali zviest na vlne pokroku. Mnohí kresťania prijali niečo, čo sami nazývali „sociálnym evanjeliom“ a snažia sa ho prepašovať do praxe kresťanského poslania. Teilhardovi de Chardinovi vyčíta, že „podľahol evolucionistickému optimizmu svojej doby“. Zdôrazňuje, že skutočným problémom mýtu pokroku je, že sa nevie vyrovnáť so zlom a hovorí, že „problémom súčasnej diskusie o azyľantoch alebo o Blízkom Východe je čiastočne aj to, že naši politici pred nás predkladajú sny o pokroku a o postupnom naplňaní zlatého sna *slobody*“. Vyjadruje hlbokú pravdu, keď tvrdí, že „najnovší vedecký výskum už má celkom jasno v tom, že bez ohľadu na to, čo platí či neplatí v čisto biologickej evolúcii, vesmír ako celok sa jednoducho nevyvíja smerom k zlatej budúcnosti. Vesmír, ktorý vznikol Veľkým treskom, smeruje buď k *veľkému ochladeniu*, alebo k *veľkému zmršteniu*“. Pričom v rámci mýtov o pokroku nedáva zmysel ani jeden z týchto scénárov.

Posledná časť knihy nazvaná „Nádej v praxi: Vzkriesenie a poslanie cirkvi“ je výzvou nielen pre teológov a náboženských mysliteľov, ale aj pre sekulárny svet. Vysvetľuje pre postmoderný svet pojmy ako spasenie, spravodlivosť, krása, evanjelizácia, misia, vzkriesenie a spiritualita, znovuzrodenie, krst, modlitba, eucharistia, svätosť, Sv. Písmo, láska – teda pojmy, ktoré v sekularizovanom svete znejú akosi cudzo. Tom Wright ich oživuje a sprítomňuje starý slovník pre dnešok, ako potrebu pre život s nádejou budúcnosti. V neposlednom rade hlbavý čitateľ s vďakou ocení odvážny vydateľský projekt nakladateľstva Porta Libri, ako aj vynikajúci preklad teológa Miroslava Kocúra. ■

AKADEMICKÝ SOCHÁR JURAJ HOVORKA 90-ROČNÝ

BOHUSLAV PIATKO,
Foto: NATÁLIA HOVORKOVÁ

„Do sochy musíte niečo vdýchnuť a to vdýchnutie prechádza cez prsty,“ – povedal kedysi sochár, grafik, šperkár a v posledných rokoch aj veršotepec Juraj Hovorka. A v roku, v ktorom sa dožíva úctyhodného veku, povedal:

*„V tomto roku sa dožívam deväťdesiat rokov. Nevieť, či je to málo alebo dosť. Viem, že len milosť Pána Ježiša ma previedla cez temno doby. 50-te roky, v ktorých som maturoval, boli jedny z najťažších. Môjho otca komunistická čistka posunula do výroby a mňa z toho dôvodu nechceli pustiť na vysokú školu. Keď o tejto perzekúcii rozprávam našim deťom, krútia nedôverčivo hlavami. Prečo ste sa ne-
vzbúrili? Ale vzbúrili! Takmer ma to stálo predčasné ukončenie štúdia.*

Teraz, keď som v dôchodkovom veku, keď mi v rukách kladivo oťaželo a ostalo veľa nedopovedaného, vrátil som sa k písaniu. Keď mi v noci víria myšlienky v hlave, ticho sa vytratím (aby sa manželka nezobudila), posadím sa k počítaču a píšem. Niekedy je tvárnenie slov tvrdšie ako sekanie do kameňa. Píšem, ako to v srdci cítim. Píšem, ukladám slovo k slovu bez viazaných veršov. Nechávam veľa priestoru medzi riadkami. Píšem ich ako modlitbu, ako vyznanie, ako protest proti bezpráviu a zlu. Píšem moderne proti moderne. Nijako to čitateľovi neulahčujem. Dávam mu vo veršoch otázky, chcem, aby si sám hľadal na ne odpovede. Moje písanie nie je ako na podnose, nie je maľované romantickou farbou. Píšem ako ten, ktorý je sám v ohrození, ktorý sám hľadá pevný bod, nie je bez hriechu a vie o svojom zlyhávaní; nie je bez viny – vie, že i on potrebuje odpustenie a potrebuje sa pevne oprieť o Krista. Dúfam, že mi rozumiete. Nevieť o žiadnom inom riešení, o žiadnej inej nádeji, než o Ježišovej obeti na kríži. Žiadne iné romantické alebo mystické cvičenia, žiadna bezbrehá eufória – iba pokora a ohnuté kolená.

KONEČNÁ, ZOMREL EDUARD DUMITRU?

Náhle, po ťažkej chorobe zomrel môj mladší kolega. (Príhovor na pohrebe.)

TOMÁŠ KOMRSKA (Autor je vodič trolejbusu.)

Pred takmer štyrmi rokmi som nastúpil do Dopravného podniku do pozície vodiča trolejbusu. Nasledoval niekoľkomesačný prípravný kurz, potom dvojtyždňové zaškoľovanie služobne staršími vodičmi a potom prišiel deň, keď som sa vybral do mesta sám.

Z jednej konečnej na druhú a späť. Aké jednoduché pre pozorovateľa zvonka, aké náročné pre vodiča nováčika. Konečná linky trolejbusu je miestom, kde sa jedna cesta končí a kde sa ďalšia začína. A práve na tomto mieste je občas priestor na rozhovor s ostatnými kolegami. Na druhý či tretí deň môjho samostatného pôsobenia, práve na jednej konečnej, pokojným krokom ku mne pristúpil služobne starší kolega s pre neho typickým účesom, elegantným prsteňom a opatrným úsmevom.

„Ahoj. Ty si tu nový, že?“

„Áno.“

„Tak nabudúce zaparkuj takto a takto, bude to lepšie pre teba aj pre ostatných.“

„Aha – ďakujem.“

Odvtedy sme sa s Edom z času na čas stretli a rozprávali sa o všeličom. Pamätal si témy z predchádzajúcich rozhovorov a zaujímal sa, čo je nové. Jeho pokojné cené rady mi pomáhali prekonávať nováčikovský stres.

Postupne sme sa o práci rozprávali čoraz menej, ale o to viac o rodine, o tom, čím žijeme, o cestách do jeho rodnej zeme do Rumunska. Niekedy sa rozhovor pod nočnou hviezdou oblohou zvrtol aj na Boha. Cesty Božie sú iné ako tie naše. Prečo? Prečo sú niekedy naše cesty iné, ako by sme si želali? Je smrť konečná? Je smrť konečná, kde sa všetko definitívne končí?

Po návšteve na tejto konečnej nie je možné vrátiť sa späť. Ale mám nádej, že umieranie je v skutočnosti nový začiatok – začiatok cesty, ktorú nepoznáme, ale všetci o nej máme nejaké tušenie a predstavy.

Edo vnímal Boha. Každý z nás môže nejakým spôsobom vnímať Boha. Jedni Boha odmietame, druhí uctievať, iní sa mu vyhýbame. Isté je, že na cestu, ktorá začína smrťou, nemáme školenie. Je však pravdepodobné, že to, čo tu žijeme, je prípravou na cestu, o ktorej nič nevieme, ale ju tušíme a všetci sa raz na ňu poberieme. Edo zostal v našich srdciach – v tom mojom – ako správny chlap. Edo vždy dbal, aby mal dostatok dovolenky na cestu do rodného kraja. Edo som vnímal ako muža, ktorý si váži hodnoty a ktorý vie, čo je dôležité. Mám nádej, že tí najbližší, ktorí tu zostali, dostanú posilnenie a potešenie pre život so spomienkou na Edo. Mám nádej, že náš Edo sa na novej ceste nestratí, pretože vie, čo je dôležité. Mám nádej, že sa raz stretneme a Edo, ktorý bude opäť služobne starší, mi na novej ceste poradí – ako zaparkovať, aby to bolo dobré pre mňa a aj pre ostatných.

„Vďaka, Bože, za život Edo.“ „Edo, šťastnú cestu.“ ■

Z ROKOVANIA RADY CB JÚN 2016

Spoločné modlitby uviedol Miroslav Moravský.

Rada schválila:

Služobnú cestu predsedu Evanjelizačno-misijného odboru kazateľa Petra Prištiaka do Kene 4. – 15. 7. 2016.

Použitie prostriedkov Študijného odboru, nevyčerpaných v roku 2015, na preklad knihy Total Church (autori Tim Chester a Steve Timmis).

Rada rozhodla, že úvodnú bohoslužbu s Večerou Pánovou na jesennej pastorálke zabezpečí predseda Študijného odboru Ján Henžel.

Rada zobrala na vedomie správu Martina Jurču, ktorý sa zúčastnil na českej konferencii Cirkvi bratskej.

Vyberáme z ďalších informácií:

Rada si vytvára priebežný a orientačný modlitebný zoznam miest a pracovníkov, ktorí sa venujú alebo plánujú venovať zakladaniu zborov. Evanjelizačno-misijný odbor do septembra nadviaže kontakt s Jozefom Urbíkom, ktorý pracuje v Žiari nad Hronom.

Rada pozve šéfredaktora časopisu Dialóg Bohuslava Piatka na poradu Rady, aby mohol sledovať diskusiu ohľadne vízie 4x10 a prípadne ju v časopise mediálne podporiť.

Zbor v Leviciach si na členskom zhromaždení 29. mája 2016 zvolil druhého kazateľa Jána Verčimáka.

Do služby kazateľa misijného zboru v Nitre bol v nedeľu 5. júna 2016 uvedený Tomáš Henžel.

V Zbore Hermanovce n. T. prebehlo 5. júna 2016 hlasovanie o zotrvaní kazateľa Petra Prištiaka (13. rok jeho služby v zbore) a bol zvolený na ďalšie obdobie.

Kazateľ Josef Sýkora oznámil, že Slobodná Metodistická cirkev v USA schválila prevod jeho ordinácie z Cirkvi bratskej.

Rada sa rozlúčila s kazateľom Miroslavom Haszic- som, ktorý sa v lete sťahuje zo Slovenska do Čiech do Zboru v Ústí nad Labem.

Mala rozhovor s kazateľom Slavomírom Polohom, ktorému sa v roku 2019 končí mandát v zbore Banská Bystrica, o jeho ďalšej službe.

Zhodnotila prípravu a priebeh výročnej konferencie. Je vďačná za pohostinnosť prešovského zboru, za podnetnú diskusiu, kvalitnú prácu predsedníctva konferencie, dobrý časový manažment, zaujímavé príspevky a užitočné podnety. Prípravu konferenčných materiálov v Rade je v budúcnosti potrebné začať minimálne o dva týždne až jeden mesiac skôr.

Predseda Rady s predsedom Finančného odboru pripraví návrh štatútu Fondu Levita, ktorý má slúžiť na finančnú podporu vikárov.

Rada hľadá spolu s Apoštolskou cirkvou, Bratskou jednotou baptistov a Evanjelickou cirkvou metodistickou spoločného zástupcu do Expertnej komisie na riešenie problematiky financovania cirkví. Rada navrhuje riaditeľa kancelárie RCB Jakuba Kintlera.

Najbližšie stretnutie Rady je plánované na 11.–13. septembra 2016 a bude zamerané na hodnotenie ročného pôsobenia Rady a teambuilding. ■

Nebola to veľkolepá oslava životného jubilea, aj keď v reprezentačných miestnostiach Pálffyho paláca pod Bratislavským hradom. Nesvietili reflektory, nebzučali kamery, nezavadzali fotografi ani bulvárni novinári, ako to býva na podobných oslavách známych celebrit. Len rodina a pár priateľov z duchovného i umeleckého sveta. Asi preto, lebo Juraj Hovorka je osobnosť, nie celebrita. Osobnosť v spoločenstve veriacich – veriaci, ktorý svojou vierou prekračoval hranice svojej domácej (baptistickej) cirkvi. Osobnosť v umeleckej obci, s ktorého sochárskymi monumentami sa stretávame ešte aj dnes na verejných priestranstvách našich miest, napríklad na námestí Slobody v Bratislave

(len nevieme, že sa narodili v jeho ateliéri).

Boh, ktorého si zvolil za Pána, požehnával po celý život jeho ruky, čo zvierali kladivo a dláta, či tvorili jemné šperky alebo grafiky. A v ostatnom čase, keď je už kladivo pritažké v deväťdesiatročných rukách, no myseľ je ešte stále tvorivá, začal tesať do slov. Vydal dve zbierky básní, v ktorých zápasí s okolitým svetom a so sebou, ako zápasil s hmotou, do ktorej po celý život vdychoval v umeleckej podobe svoje myšlienky.

Na tomto slávnostnom stretnutí, kde predstavil ešte svoje posledné dielo pod názvom *Pôrodné bolesti*, mi pošepol, že už má takmer hotovú tretiu zbierku básní, a či som pripravený ju vydať... ■

Pôrodné bolesti

AKO SOM PRIŠLA DO KRÁĽOVSTVA

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

13. kapitola

POTRUBIE PRE MESTO

Jedného dňa Katarínka dostala chrípku. Bolo to v čase, keď práve začala chodiť do školy a každé malé vymieškanie znamenalo, že si musí dobrať učivo s mamičkou. Mamička priniesla Katke teplý čajík do postele a vzorne sa o ňu starala.

Na druhý deň bolo Katarínke omnoho lepšie. Hrala sa vo svojej izbičke s bábikami a tiež im varila čajík, aby ozdraveli, pretože dievčatká veľmi radi napodobňujú svoje mamičky. Škoda, že nenapodobňovala mamičku aj v pracovitosti... Na tretí deň povedala mamička Katarínke, že je čas, aby si vybrala šlabikár a písanku. Lenže Katke sa páčilo byť chorá. Páčilo sa jej, že nemusí chodiť do školy a že ju všetci doma obskakujú. Zvykla si ležať v posteli a bolo jej dobre. A tak si vybrala z krabice druhú bábiku, natáhovala na ňu žlté bodkované šatočky, akoby mamka ani nič nepovedala a pokojne sa hrala ďalej. Darma mamička presviedčala, prosila, vyhrážala sa. Nič nepomáhalo.

„Pomôže mi niekto s riadmi?“ – pýtala sa mamička po večeri.

Hannah nechala bábiky a hneď bežala pomôcť. Samuel dokončil úlohu, zobral vysávač a povysával izby, aj keď ho o to nikto nežiadal. Mamička mala radosť. Len z Katarínky nemala radosť. Deň za dňom sa opakovalo to, že Katke sa nechcelo vstať z postele, nechcelo sa jej robiť úlohy ani čokoľvek, čo by mali deti v jej veku robiť.

Okolo jej izbičky sa zbíhali draci, ale ona ich nevidela, pretože bola príliš lenivá pozeráť. Nechcelo sa jej používať dar, ktorý jej dal Kráľ. Postupne sa stávala namrzeným dievčatom a jej plamienok iba slabulinko blikal. Púšťala sa do neprijemných hádok so svojimi súrodencami, ktoré mamička musela denno-denne riešiť. Samé naťahovania o to, kto upraxe hračky a komu patrí pohodené oblečenie na zemi, kto nechť bicykel na dvore a kedy je ten správny čas ísť do postele. Prišery sa nasťahovali pred vchodové dvere domčka, hľadeli priamo do okien Katkinej izby, vyčkávali za každým rohom, kdekoľvek sa pohla, aby mohli zaútočiť, ale Katka ich nevidela! Bola príliš sústredená na seba a na svoje malé spory.

Navyše nevidela ani to, ako draci útočia na ostatných obyvateľov kráľovstva a ubližujú im, ako sa jej drzo vyškierajú do tváre, zatiaľ čo sa ona lenivo rozvaľuje na posteli a mrzuto reaguje na svojich súrodencov, ktorí neprestali konať svoje poslanie – pripomínať obyvateľom Kráľovo meno. Keďže však Katarína prestala používať svoj dar a nevidela prišery, ich sily boli značne oslabené.

Jedného dňa zastal v Samuelovej izbe anjel.

„Tvoja sestra potrebuje pomoc!“ – povedal. „Jej oči sú zatvorené – už nevidí to, čo by mala vidieť a hrozí jej veľké nebezpečenstvo.“

Samuel bez dychu počúval. Mal už nejaké plány na najbližšie dni a celkom ho prekvapila táto návšteva.

„Čo odo mňa potrebuješ? Ja jej predsa neviem pomôcť. A ja chcem robiť niečo iné, už som si to naplánoval,“ – povedal rozpačito.

„Samuel, ak urobíš všetko, čo ti poviem, tvoja sestra znova dostane svoj dar a draci budú porazení! Tvoja úloha bude ťažká! Katarína si musí umyť tvár v živej vode, ktorá pramení hlboko v lese za vašim domom. Tá voda má však moc iba vtedy, keď vyviera zo studničky. Nemôžeš ju priniesť vo vedre alebo v džbáne. Tvojou úlohou bude kopat žlab – vytvoriť koryto, aby voda, ktorá je v studničke, prišla dole až na váš dvor. Musíš jej vytvoriť priestor – potrubie, ktorým pritečie až dole!“ – zopakoval anjel a zmizol.

Samuel vyskočil a zdesene kričal: „To nezvládnem! To nemôžem urobiť! Je to príliš ťažká úloha! Hej! Kde si! Počuješ ma? Vráť sa! Pošli niekoho iného!“

Ale anjel sa nevrátil. Inštrukcie boli jasné. Kráľ nechcel poveriť nikoho iného. Chcel použiť Samuela. Samuel ustarostene klesol k svojej posteli a premýšľal. Hlavou mu letelo veľmi veľa myšlienok, ale vedel, že v podstate má iba dve možnosti: Buď poslúchne tento nástoječivý hlas a prinesie to mnohým poľehnanie, alebo...

Aj keď si to žiadalo veľkú obeť, presne vedel, čo musí urobiť. Chcel byť poslušný!

Skoro ráno, keď ešte všetci spali, vbíhol do kôlne a zobral si náradie. Potom sa pobral k neďalekému lesíku, kde našiel studničku. Kopat blízko nej, kde bola pôda kyprá a vlhká nebolo až také ťažké. To ho povzbudilo. No o malú chvíľku bol čas ísť do školy. Musel sa vrátiť, odložil náradie, zobral tašku a bežal cestičkou, ktorou kráčali všetky normálne deti. Po vyučovaní bol síce unavený, ale plný odhodlania. Veril, že to, čo robí, je dobré a má to veľký zmysel. Robilo mu to dokonca radosť! Znova vbíhol do kôlničky, len čo hodil tašku do kúta, a bežal k lesíku, aby pokračoval tam, kde ráno skončil. A kopal aj na druhý a tretí deň – a aj keď to šlo pomaly a ešte nebol ani v polovici, kopal pochtivo ďalej. Takto sa to opakovalo deň čo deň: Skoro vstal, vzal náradie a škola a zase kopať... A jeho sily ubúdali a odhodlanie haslo. Po týždni bol Samuel veľmi unavený. Už nevládal ráno vstať a navyše sa nestíhal učiť, takže si veľmi zhoršil prospech. Všetci sa čudovali, čo sa so Samuelom deje a nikto nevedel pochopiť, čo vlastne robí. Niektorí sa mu dokonca smiali. Iní ho odhovárali, aby prestal – strašili ho, že ho môžu vyhodiť zo školy alebo prepadne do nižšieho ročníka. Samuel dokonca stratil kamarátov. Bolo to naozaj veľmi ťažké.

Keď po vyučovaní mieril už po tisíce raz k studničke, jeho krok už nebol taký svižný. Brzdili ho všetky tie starosti a ťažké myšlienky spolu s pochybnosťami. Napriek tomu, že už potreboval iba niekoľko metrov a už by bol na dvore za ich domčekom, zrazu sa mu všetko zdalo nezmyselné. Pôda už nebola taká mäkká. Motyka odskakovala od tvrdej zeme, rýľ ho vôbec neposlúchal. Kopalo sa čoraz ťažšie a ťažšie. Samuel, hľadiac na tú tvrdú neobrobenú pôdu, pustil náradie z rúk a bezmocne sa zviesol k zemi: „To nemôžem zvládnuť! Nemám dosť síl! Je to príliš ťažké!“ – plakal. Okolo prechádzali čudujúci sa ľudia, ale nikto nerozumel tomu, čo robí. Pokyvovali hlavami a posmievali sa mu: „Hlúpe chlapča! Akurát si iba rozryl dvor! Narobil si bordel! Nič viac!“ Niektorí boli dokonca namrzení. A Samuel plakal. Nevidel príšery, ktoré mu šepkali, že to nezvládne. Nevidel tie, ktoré mu nahovárali, že ho anjel oklamal a že mu zle rozumel a že to Katarína aj tak nepomôže, pretože neexistuje taká studnička, ktorá by mala živú vodu. A tak šmaril motyku i rýľ a bežal do domu.

A draci útočili viac a viac. Na mestečko padla zvláštna pachuť horkosti, ktorú vyvolali ich hnusné papule. Prežívalo agóniu bolesti. Príšery víťazili. Obyvatelia sa začali medzi sebou hádať, ohovárať sa, zabúdali na svojich blízkych, nepovzbudzovali sa vzájomne, netešili sa zo života – začali zabúdať na Kráľa!

„Nebudem sa učiť!“ – kričala Katarína a mrzuto rozťahovala rukami. „Nechce sa mi!“ Pohodlne sa usalašila na posteli a nedbala na to, že je okolo nej hromada porozhadzovaných hračiek.

„Katarínka, prosím ťa, už niečo rob. Už si v poriadku,“ – vysvetľovala Hannah sestre, ale nepomáhalo to. „Nevidíme draky! Potrebuje ťa! Potrebuje, aby si používala dar, ktorý ti dal Kráľ!“ Hannah sklamané odišla z izby, pretože neustále sa hádať so sestrou už bolo nad jej sily. Našla si tiché miestiečko a rozmýšľala, čo ďalej. Spomenula si na Samuela, ktorý sa počas posledných týždňov správal veľmi čudne. Robil niečo, čomu ona vonkoncom nerozumela, ale napadlo jej, že to kopanie môže mať nejaký súvis s Katarínou a drakmi. Lenže keď pozrela von, Samuel tam nebol. Videla iba pohodené náradie a nedokončené koryto, tiahnuce sa z lesíka k ich domu, zívajúce prázdnotou.

No keď sa naklonila z okna lepšie, zrazu zbadala iného chlapca, ktorý sa blížil ku korytu. Bol to Daniel. Jeho útlá postava sa prikrčila ku korytu, vzal do ruky odhodnutú motyku a začal kopať. Pokračoval v práci.

V tej chvíli sa v neviditeľnom svete niečo stalo. Na pomoc prišli ďalší a ďalší rytieri v mene Kráľa a začali statočne bojovať. Pri Danielovi sa zastavila starenka z chalúčky oproti, a aj keď bola veľmi stará, vzala do rúk svoju motyku a pridala sa bez slova k nemu. A hlbili. Kopali poctivo do hĺbky, aj keby sa to niekomu mohlo zdať zbytočné. O chvíľu pribehol vážený muž. Aj on začal poctivo kopať.

Hannah pozerala na ten zjav z okna. Nevedela, že presne v tej chvíli, ako to Samuel vzdal, v Danielovej izbe sa zjavil anjel a poveril ho úlohou pokračovať – urobiť potrubie-koryto, aby mohla prísť voda. Odskakujúce kamenie a dopadajúca hlina vyrušili vyčerpaného Samuela. Podišiel k oknu a nechápavo hľadel na ten zjav.

Už skutočne potrebovali iba kúsok! Z tej výšky z okna sa mu to už nezdalo také nezmyselné. Videl to, čo nemohol vidieť, keď bol dole. Uvedomil si, ako zlyhal, ale zároveň mu došlo, že Kráľ sa postaral. Utrel si slzy a vybehol von. Ľudia sa zastavovali a civeli na pracujúcich, ktorých stále pribúdalo.

„Musíme sem priviesť Katarínu! Musí sa umyť vo vode!“ – kričal z diaľky na Daniela. A až teraz si uvedomil, ako absurdne to znie, keďže v koryte ešte nebola žiadna voda.

„Haha! Že v akej vode!“ – vysmievali sa naďalej ľudia cez plot, no Daniel a Samuel už na to vôbec nehládali. Vedeli, že ich jedinou úlohou je poslúchnuť a urobiť, čo povedal anjel. „Je tam! Už tam skoro je, iba ju nevidíte!“ – zakričal nahlas.

Vo dverách sa objavil ocko. Niesol Katarínu na rukách priamo k diere uprostred zadného dvora. Katarína vrieskala a bránila sa. Sršala hnevom a častovala svojich súrodencov rôznymi urážkami, ktoré radšej nebudeme spomínať. Práve v tej chvíli, keď už bol ocko dostatočne blízko, bol žľab prepojený s dierou na dvore dostatočne veľkou na to, aby do neho mohli položiť malé dievčatko. Samuel skočil do jamy a z celej sily posledný raz zaťal do drevenej zábrany, prelomiac ju. Voda sa valila z lesnej studničky, radostne zurčala prostred koryta a začala naplňovať vyhlbený žľab. Ohlasovala víťazstvo! Voda, ktorá tam ešte pred malou chvíľou nebola a podľa niektorých ani nemala byť!

Celý neviditeľný svet sa zastavil. Príšery vyplašene hľadeli na svojich nepriateľov – udatných bojovníkov, pretože kdesi vo svojom vnútri tušili, že boj prituhne a oni to budú mať zrútané. Ocko s držiakou Katarínou vstúpil do vytvorenej studničky a uprostred nej pokľakol tak, aby voda ošpliechala jeho dietaťu tvár. Katarína vyskočila a prehliadla. Videla, ako sa príšery dávajú na ústup z jediného prostého dôvodu: Stali sa viditeľnými. Boli odhalené! Katka bola znova bystrým dievčatkom, ktoré malo dar vidieť to, čo iní nevidia. Jej plamienok sa rozhorel znova.

Kráľovstvo Lásky bolo zachránené!

Samuel, Hannah, Katarína a Daniel stúpali do kopca. Pevne sa pritom držali za ruky a povzbudzovali jeden druhého. „Ešte kúsok! O chvíľku tam budeme!“ Nešli sami. Mamička s ockom kráčali vedľa nich a tiež starenka z chalúčky oproti, ktorej plamienok už neplakal, ale veselo žiaril, pretože plot okolo jej domca už neexistoval. Bola úplne slobodná! Vážený muž, ktorý už vedel, ktorá je tá najdôležitejšia a najpravdivejšia Kniha a pravidelne otváral svoje okná, cez ktoré v jeho veľkom dome uvidelo veľmi veľa ľudí kráľovský dvor, kráčal vedľa nich. Ivonka, Ivica a ich mamička radostne poskakovali a tešili sa z toho, že môžu byť obyvateľmi kráľovstva! Vedeli už, že sú veľmi milované Kráľom a neustále si pripomínali Jeho meno a opakovali Ho aj ockovi, aj spolužiakom v škole. Taktiež s nimi kráčala do kopca krásna Violka, ktorá už vedela, že je Kráľovým vzácnym dievčatkom a že ju jej ocko ľúbi a mužiček, ktorý sadil cibuľu a bol z neho čoraz silnejší a väčší muž. Každý z nich začal svoj nový príbeh. Za nimi ostávali staré domy, polia a lúky, staré príbehy a pred nimi

Kresba: Hannah

bol nepoznaný kus zeme, ktorý na nich čakal, aby ho zaujali, o ktorom anjel pošepol Katarínke, že im patrí.

Konečne vyšli hore. Pred nimi sa rozprestieralo celé kráľovstvo. Ďalšie mestá a ďalšie dediny, patriace Dobrému Kráľovi, ktoré čakali na to, kedy v tých malých domčekoch zažiaria malé svetielka Lásky. Každý z nich vedel, že je to ich poslanie. V ich srdciach bola neopísateľná túžba pripomínať Kráľovo meno, aby sa všetci tešili na stretnutie s Ním. Táto túžba bola raz silnejšia, inokedy menej silná. Nie vždy sa im darilo žiť v službách Kráľa tak, ako by chceli... A ešte toho veľa nevedeli o kráľovstve, ktorého boli súčasťou a o Kráľovi, ktorý ich miloval nadovšetko! Netušili, čo je pred nimi. No toto stačilo – pretože úplne stačí, keď viete, že vás miluje niekto taký, ako sám Kráľ. A tiež s istotou vedeli, že draci sa boja plamienkov. A oni sa rozhodli bojovať!

Milý obyvateľ kráľovstva! Samuel, Hannah, Katarína a Daniel reálne žijú svoj príbeh v kráľovstve Lásky v jednom obyčajnom dome s ockom a mamičkou. Niekedy sa im darí naplňať poslanie viac, inokedy menej. Ale vedia, že sa každým dňom približujú k tomu dňu, keď sa stretnú s Kráľom „pred ktorým raz pokľakne každé koleno a každý jazyk na slávu

Boha Otca vyzná, že Ježiš Kristus je Pán!“ Jeho meno znie z ich úst, pretože v ňom je záchrana pred najväčším drakom – Satanom. Dobrý Kráľ má toho pripraveného pre ich životy veľmi veľa. A určite to budú dobré veci, ak sa Ním nechajú viesť a budú mu dôverovať...

A čo ty? Ako je to s tebou? Možno sa ti zdá, že nemáš čo dať – že máš iba jedno staré žlté vyťahané tričko na sebe a knihu v rukách – ako som mala ja, keď som ho stretla. No Kráľ má pre Teba svoj plán! Chce ťa poveriť úlohou. V Jeho kráľovstve máš poslanie! Pýtam sa teda tak, ako Samuel váženého muža: Máš plamienok? Pripomínaš Kráľovo meno ľuďom? Vieš, aké je tvoje poslanie v kráľovstve? Ak áno, raz sa istotne stretneš so Samuelom, Hannah, Katarínou, Danielom a všetkými obyvateľmi Kráľovstva Lásky na Kráľovom dvore, kde bude veľká párty! Na týchto stránkach ich už nezhladneš, ale toto nie je koniec príbehu. Naďalej statočne vedú zápasy s príšerami a drakmi a víťazia v Jeho mene. A ich svetielka svietia... hoci len slabúčko...

A tebe spolu s nimi žehnám:

Tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a vlebili Otca, ktorého máme v nebesiach. Amen. ■

**Správne
odpovede
RELAXu
z Dialógu
č. 4/2016**

Tajnička krížovky:
BIBLIA

**Osemsmerovka
(vážna):**
DUŠE

**Osemsmerovka
(úsmevná):**
DUŠE

Vyriešenú tajničku krížovky a ostatné úlohy posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy: svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 31. 7. 2016

Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava. Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 10/2016.

Stranu pripravil
Peter Kailing

KRÍŽOVKA SO ZHODNOU LEGENDOU

Vo vyznačenej diagonále je ukryté biblické mesto.

Autor: Peter Kailing	Značka barelu	Hmotár, nenásytník		Dravé vtáky	M, foneticky	Nepichol	Konzervač- ná tekutina
Značka barelu			Krmivo Komplex. byt. výstav- ba (skr.)				
Hmotár, nenásytník							
	Komplex. byt. výstav- ba (skr.) Krmivo				Lebo (basnický)		
Dravé vtáky					Rus. predložka 450, rím.		
M, foneticky			Lebo (basnický)	450, rím. Rus. predložka			Značka pri- rodzeného logaritmu
Nepichol							
Konzervač- ná tekutina					Značka pri- rodzeného logaritmu		

DOPLŇOVAČKY S TAJNIČKOU

Vo všetkých stĺpcoch sú vyznačené neúplné slová. Ak však správne doplníte ich druhé písmená, potom v druhom riadku v obidvoch doplnovačkách prečítate tajničky vyznačené šípkami

Š	T	T	V	O	Ú	L	K	R
▶								
O	Á	B	D	D	A	S	I	B
R	V	O	U	Y	V	T	H	K
T	A	R	CH	CH	A	Y	A	Y
U	CH	K	L	S	V	V	S	B
▶								
I	P	E	P	N	S	Ú	A	Z
C	O	T	T	K	L	Č	L	É
A	K	Y	A	O	O	A	Y	N

SME V TOM SPOLU SO SVETOM

Ak reflexiu prítomnosti vo svetle minulosti ponechá spoločnosť ľuďom, ktorí si účelovo nič nepamätajú, dostáva sa do nezávideniahodnej situácie. Minulosť tým stráca takpovediac etickú dimenziu. Lepšie by však bolo povedať, že sa deje niečo závažnejšie. Lebo nepamätať si účelovo niektoré dôležité etapy dejín ľudstva, komunity, štátu, vlastnej rodiny či strany alebo si selektívne pamätať len niečo, znamená žiť v lži. Relativizovaním historických skutočností a ich ponechávanie na historikov sa celý proces zrelativizuje ešte o čosi viac. Historická skutočnosť a pravda sa totiž môžu rozchádzať. A tí, ktorí majú záujem na rekonštrukcii histórie a jej falšovaní sa o tento rozchod historickej skutočnosti s pravdou veľmi významne usilujú. Ide vlastne o reset pamäti národa či ľudstva.

Keď Donald Trump hovorí o plote, ktorý postaví na južnej hranici Spojených štátov amerických a ak niečo podobné – dokonca v prítomnosti kamier v čase vrcholiacej predvolebnej kampane – predvádza na hranici dvoch krajín, ktoré žijú v Schengenskom priestore, premiér a minister vnútra krajiny, ktorá sa pýši svojim kultúrnym dedičstvom spojeným s príchodom kresťanských misionárov, musíme sa pokúsiť hľadať korene takýchto postojov.

Prečo sa krajina, ktorá sa stala domovom miliónov imigrantov z celého sveta, dnes bojí imigrantov? Prečo sa krajina uprostred európskeho kontinentu so zanedbateľnou rozlohou aj počtom obyvateľov s podobnou motiváciou bojí prijať inšpiráciu seba-vedomých európskych krajín, ak sa nebála prijať solúnskych vierozvestcov? Prečo sa katolícke Poľsko rozhodlo v takej veľkej miere ísť cestou úzkoprseho nacionalizmu a odmieta univerzálny charakter spoločného demokratického progresu a dozrievania?

Odpovede na tieto otázky nám ponúkajú konšpiračné médiá aj populistické názorové zoskupenia. Tie v tomto egoistickom

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg.)

Zdá sa, že Slovensko, Európa aj svet riešia dnes tie isté dilemy. V zdanlivo slepej uličke, ktorá vznikla ako dôsledok kritických procesov v ekonomickej, politickej, etickej aj hodnotovej oblasti sa procesy, ktoré sledujeme za morom, na starom kontinente či na britských ostrovoch čímisi nápadne podobajú. Tým sme sa nečakane dostali na svetovú úroveň. Nespravili sme pre to však takmer nič. Len sme sa akosi všetci posunuli od zodpovednej reflexie na úroveň ľahkovážnej straty pamäte.

ústupe od univerzálnej zodpovednosti a spolupráce k ochrane národných záujmov vidia príležitosť presadiť svoje zištné ciele. Miera spolupráce a prepojenia dnešného sveta a kultúr dosahuje už takú úroveň, že sa stáva v istej miere nezrozumiteľnou. V spoločnosti žije veľa ľudí, ktorí tomuto vývoju nerozumejú, lebo mu rozumieť nemôžu či nechcú. Je to jednoducho aj kvôli tomu, že cestovať, študovať či mať ozajstný kontakt s inými kultúrami zatiaľ mať nestihli, alebo jednoducho oň nemajú záujem. Je preto v istom zmysle jednoduchšie byť zahľadený len do seba a v komplexnom svete prestať mať záujem deliť sa s inými. V čase, keď vieme o svete a ľuďoch v ňom tak veľa, ako my dnes, je však nevyhnutné začať vnímať svet ako stretnutie mnohých kultúr, pováh a sŕdc. Globalizácia či univerzalizmus je len moderná výzva dávnej Izaiášovej ambície prekuť meče na viničné nože a nastoliť obdobie, kedy batola bude môcť pokojne ležať vedľa nebezpečných zvierat.

Útek od univerzalizmu a spoločného hľadania riešenia dnešného položenia Európy či sveta je preto aj útekom do obdobia pred náš letopočet. Keď byť židom, mužom či slobodným človekom bolo zdrojom privilégií a o jednote v mene čohosi vznešenejšieho sa hovoriť nedalo. Ak dnes už niet týchto rozdielov, ktoré boli zdrojom diskriminácie a nadradenosti, je to aj ovocím pochopenia, že telo ľudstva má v organickej jednote rôzne orgány, podoby a funkcie.

Ak sa na začiatku leta stane Slovensko predsedajúcou krajinou Európskej únie, má pred sebou práve túto úlohu. V hviezdnom období svojich dejín by malo vrátiť Európe a svetu tú nádej na budúcnosť, ktorú jemu priniesli dejiny v slovách a postojoch Solúnskych bratov. Áno, je to výzva. No zároveň je to aj skúška správnosti toho, či v nás prevládne pohanský strach, alebo veľkodušnosť biblického univerzalizmu, ktorý k nám prišiel. Z cudziny. Z vtedajšieho Grécka. ■

Mesites

Křesťanská turistická agentura Mesites již od roku 1997 nabízí ubytování v apartmánech u moře v Chorvatsku za skvělé ceny!

LETNÍ DOVOLENÁ V CHORVATSKU

V nabídce najdete celkem **32 apartmánů v 12-ti vilách**, ve třech lokalitách **Istrie, Marušiči u Makarské, ostrov Pag**. Vily jsou vzdáleny od moře 20m až 100m.

Apartmány jsou různé velikosti/kapacity: pro 2 až 10 osob.

Ceny apartmánů při plné obsazenosti se pohybují:

- v červnu a září mezi 5,2 € - 10,2 €/osobu/den
- v červenci a srpnu mezi 7,4 € - 25,3 €/osobu/den

Podrobnosti, fotografie vilek, jednotlivých pokojů, pláží atd. najdete na:

www.mesites.cz

Využitím služeb "Mesites" současně podpoříte misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku. Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.

Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

kata.mesites@seznam.cz

Skype: katadohnal GSM: +385911235424

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, aj písané na adresu redakcie.